МАТЕМАТИКА

Навчальний посібник для 1 класу
закладів загальної середньої освіти
(у 3-х частинах)

Частина 2

Схвалено для використання в освітньому процесі

Київ
Видавництво «Алатон»
2023

УДК 51 (075.2)
В61

Тетяна Воронцова, Володимир Пономаренко,
Ірина Лаврентьєва, Олена Хомич

Схвалено для використання в освітньому процесі
(номер реєстрації у каталозі надання грифів 2.009-2023)

В61 Математика: навчальний посібник для 1 кл. закладів загальної середньої освіти (у 3-х частинах). Частина 2 / Т. В. Воронцова, В. С. Пономаренко, І. В. Лавреньєва, О. Л. Хомич. — К. : Видавництво«Алатон», 2023. —152 с.
ISBN 978-617-7834-24-2

Навчальний посібник «Математика» створено відповідно до Державного стандарту початкової освіти.

Посібник створено за типовою освітньою програмою Романа Шияна з урахуванням успішних методик навчання математики в Україні, США, Великій Британії, Канаді та Сінгапурі. Посібник також розкриває всі теми для 1 класу за освітньою програмою Олександри Савченко

Навчання за посібником передбачає використання різних стратегій індивідуального і групового навчання, зокрема взаємонавчання.

Електронні додатки до підручника у вільному доступі за покликанням: https://is.gd/WtZi71.

Щоденна інтернет-підтримка вчителів — за покликанням https://is.gd/4rNUHp

УДК 57.081.1 (075.2)

ISBN 978-617-7834-24-2

© «Видавництво "Алатон"», текст, дизайн, малюнки, 2023
© Т. В. Воронцова, текст, дизайн, малюнки, 2023
© О. М. Курило, малюнки, 2023

Зміст

Передмова 4
Дія віднімання 5
Практикум віднімання в межах 10 25
Взаємозв'язок між діями додавання і віднімання в межах 10 45
Лічба. Додавання й віднімання десятками 59
Лічба. Додавання й віднімання в межах 20 82
Лічба в межах 100 118

Передмова

Любий першокласнику, люба першокласнице! Вітаємо тебе на сторінках посібника з математики. Познайомся, як тут усе влаштовано!

На початку кожної теми ми розкажемо, чого ти навчишся та які нові математичні слова дізнаєшся. Далі ти будеш знайомитися з поясненнями до уроків, виконувати різні цікаві завдання, проходити підсумкові тести й, нарешті, оцінювати свої досягнення.

Наші пояснення до уроків ти знайдеш на блакитному фоні. А далі — багато завдань, особливо цікаві позначені *.

Коли виконаєш їх, пройдеш тест за темою. Дорослі підкажуть, над чим тобі ще треба попрацювати.

І нарешті, ти зможеш оцінити свої досягнення! Зафарбуй три зірочки, якщо добре все знаєш і вмієш. Зафарбуй одну або дві зірочки, якщо тобі ще є над чим попрацювати. Попроси допомоги і виконай додаткові вправи.

ДІЯ ВІДНІМАННЯ

У цій темі ти навчишся:

- віднімати у рядок і стовпчик;
- віднімати за допомогою різних моделей, числової прямої;
- розв'язувати ситуаційні задачі.

Математичний словник:

- віднімання;
- мінус;
- дорівнює.

4 − 2 = 2

ГРА «НАГОДУЙ МОНСТРИКА»

Вам знадобляться:

- **«їжа» для монстриків — по 10 дрібних предметів для кожного гравця;**
- **ігрове поле;**
- **гральний кубик на 1-3.**

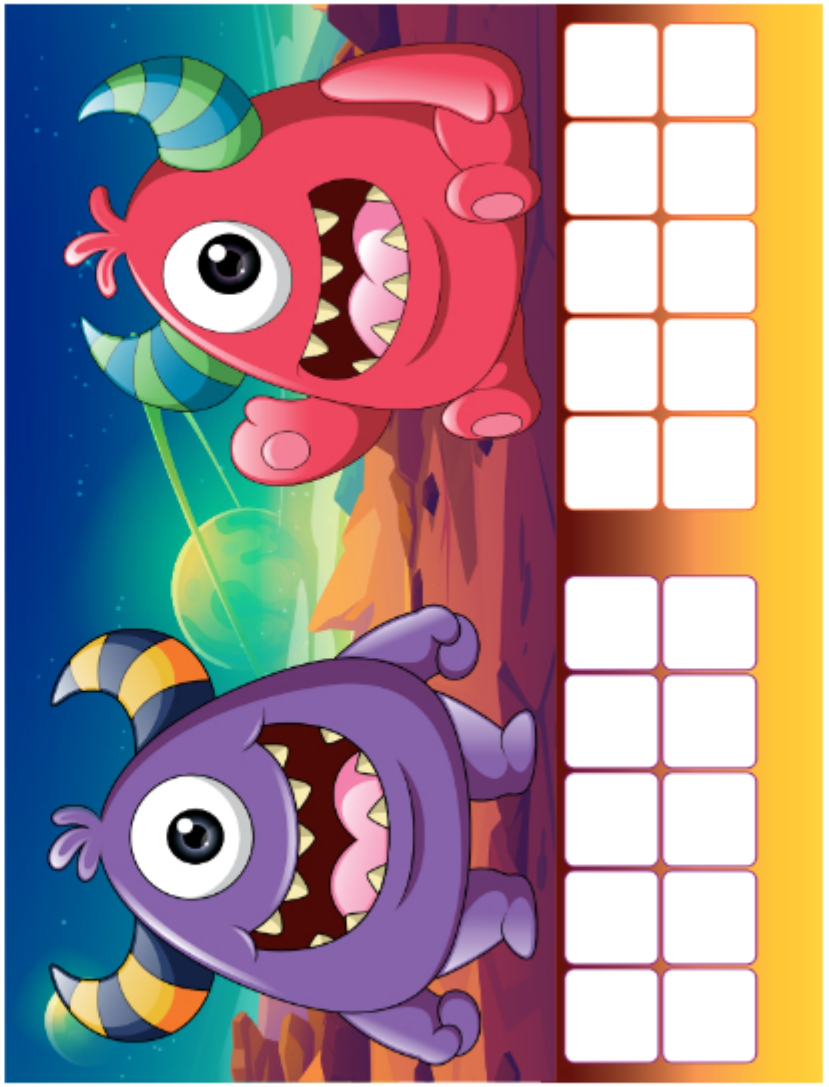
Кількість гравців

2

Як грати:

1. Розкладіть «їжу» для монстриків на свої десяткові рамки.
2. По черзі кидайте кубик і переносьте зі своєї рамки на монстрика стільки порцій «їжі», скільки випало на кубику.
3. На окремому аркуші записуйте результат віднімання. Наприклад, 10 мінус кількість порожніх клітинок на рамці дорівнює кількості порцій «їжі», що залишилася.
4. Виграє дитина, яка першою згодує своєму монстрику всі 10 порцій.

ВІДНІМАННЯ З МАЛЮНКАМИ

Щоб відняти, наприклад 2 від 5, почни малювати. Намалюй 5 м'ячів. Потім закресли 2. Полічи м'ячі, що залишилися незакресленими.

5 мінус 2 — залишилося 3

1 Закреслюй м'ячі, щоб показати, як ти міркуєш.

3 мінус 1 — залишилося ☐ 2

6 мінус 2 — залишилося ☐

5 мінус 4 — залишилося ☐

6 мінус 3 — залишилося ☐

6 мінус 5 — залишилося ☐

ЗАПИС ДІЇ ВІДНІМАННЯ

1 Розфарбуй рівність: сім мінус чотири дорівнює три.

7 – 2 = 5	5 – 4 = 1	7 – 4 = 3	8 – 4 = 4

2 Запиши у стовчик рівність: дев'ять мінус п'ять залишилося чотири.

3 Запиши у стовчик вираз: вісім мінус три. Обчисли його значення.

4 З'єднай малюнок з відповідною рівністю.

- 4 – 3 = 1
- 5 – 4 = 1
- 2 – 1 = 1
- 6 – 2 = 4
- 4 – 2 = 2

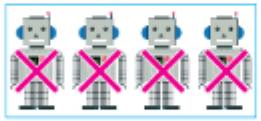
5 Обведи малюнок, який відповідає запису.

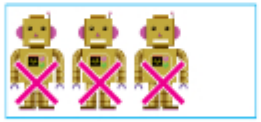
$$\begin{array}{r} 2 \\ -\,1 \\ \hline 1 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3 \\ -\,3 \\ \hline 0 \end{array}$$

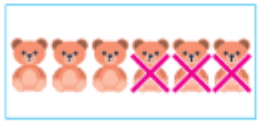

$$\begin{array}{r} 5 \\ -\,1 \\ \hline 4 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6 \\ -\,3 \\ \hline 3 \end{array}$$

6 Закресли деяких ведмедиків, щоб малюнки відповідали виразам. Обчисли значення виразів.

3 – 2 = 1

5 – 3 =

4 – 4 =

6 – 4 =

7 Запиши і прочитай рівності.

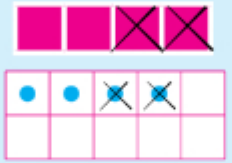
8 * Запиши свою рівність на віднімання. Проілюструй її.

ВІДНІМАННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ МОДЕЛЕЙ

Ми можемо вчитися віднімати за допомогою різних моделей.

$$4 - 2 = 2$$

1. Змоделюй більше число за допомогою квадратиків чи десяткової рамки.
2. Закресли стільки квадратиків (точок), скільки потрібно відняти.

Змоделюй більше число за допомогою будь-яких об'єктів. Забери стільки об'єктів, скільки потрібно відняти. Полічи скільки об'єктів залишилося.

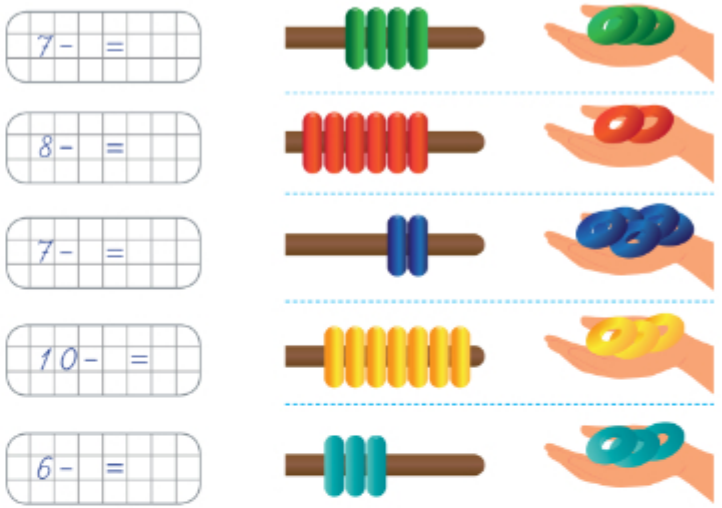

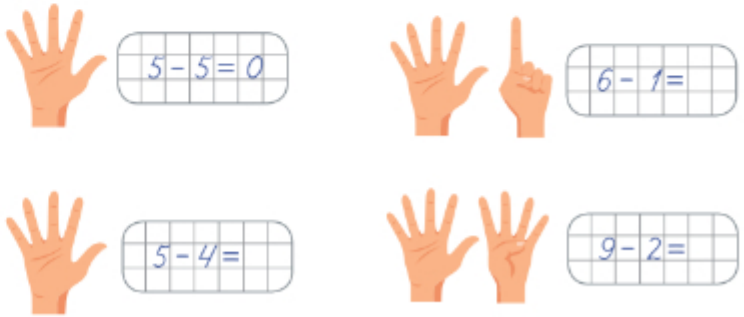
Покажи на пальцях більше число. Загни стільки пальців, скільки потрібно відняти, називаючи, скільки залишилося: 4... 3, 2. Залишилося 2.

1 Доповни рівності, відповідно до малюнків.

2 Запиши вирази й обчисли їх значення.

2 Запиши рівність, яка відповідає моделі.

3 – 2 = 1

3 Закресли кубики, які треба відняти. Знайди значення виразу.

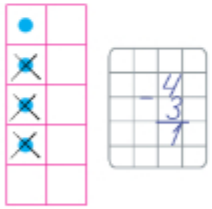

3 – 1 = 2

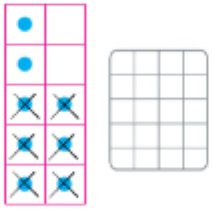

6 – 3 =

4 Запиши рівність, яка відповідає моделі.

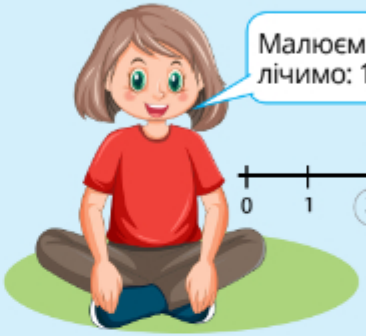

4
– 3
1

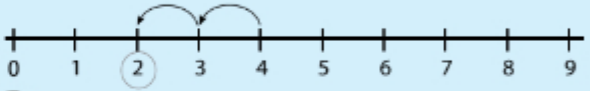

ВІДНІМАННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ ЧИСЛОВОЇ ПРЯМОЇ

Позначаємо на числовій прямій більше число. Потім починаємо лічити друге число і відкладати вліво стрілочки на кожен рахунок.

4 – 2 = ?

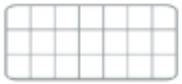
4 – 2 = 2

1 Обведи малюнок, зображений на числовій прямій.

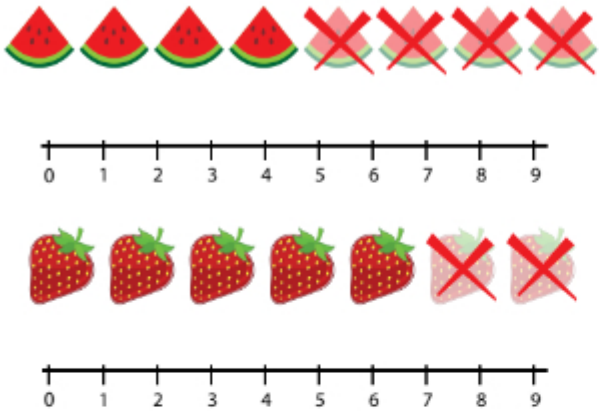

5 * Запиши свою рівність на віднімання. Змоделюй її у десятковій рамці.

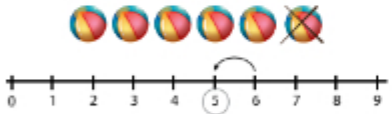

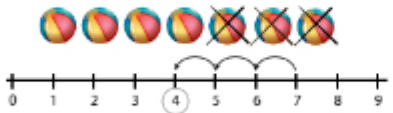
2 Намалюй числову пряму відповідно до малюнка.

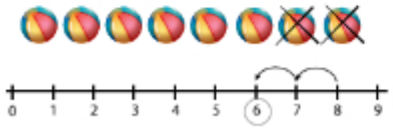
3 Зафарбуй рівність, яка зображена на числовій прямій.

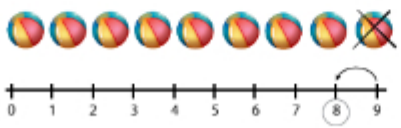
6 – 1 = 5 | 6 – 5 = 1

7 – 4 = 3 | 7 – 3 = 4

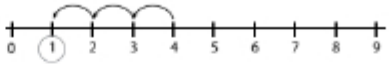

8 – 2 = 6 | 8 – 6 = 2

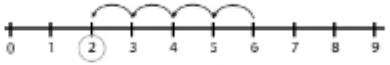
9 – 5 = 4 | 9 – 1 = 8

4 За допомогою числової прямої запиши рівності.

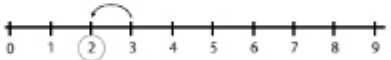
4 – 3 = 1

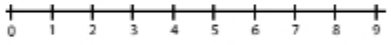

5 Доповни рівності за допомогою числової прямої.

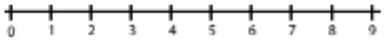

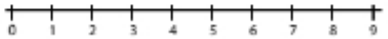
3 – 1 =

8 – 2 =

6 * Придумай свої вирази на віднімання. Обчисли їх значення за допомогою числової прямої.

РОЗВ'ЯЗАННЯ ЗАДАЧ НА ВІДНІМАННЯ

У задачі шукай ключові слова, які підкажуть, яку дію треба виконувати.

КЛЮЧОВІ СЛОВА ДЛЯ ВІДНІМАННЯ:

відняли (відлетіли, забрали, з'їли, впали, розбили тощо), залишилося

1 Підкресли ключові слова і розв'яжи задачі.

На дереві сиділо 5 пташок.

4 пташки відлетіли.

Скільки пташок залишилося на дереві?

5 - 1 = 4

На квітах сиділо 8 метеликів.

7 метеликів відлетіли.

Скільки метеликів залишилося?

2 Розв'яжи задачі, які підкажуть, що потрібно віднімати. Підкресли ключові слова.

У Марини було 7 бананів. 3 банани вона з'їла. Скільки бананів залишилося у Марини?

7 - 3 = 4

Відповідь: 4 банани.

На дереві висіло 8 яблук. 2 яблука впали на землю. Скільки яблук залишилося на дереві?

Відповідь: яблук.

Микита купив 5 цукерок. 3 цукерки він з'їв. Скільки цукерок залишилося у Микити?

Відповідь: цукерки.

Мілана купила 7 яєць. По дорозі 2 яйця розбилось. Скільки цілих яєць принесла Мілана додому?

Відповідь: яєць.

3 Познач ✓ вираз, який відповідає малюнкам. Знайди його значення.

○ 10 – 5 =

✓ 9 – 5 = 4

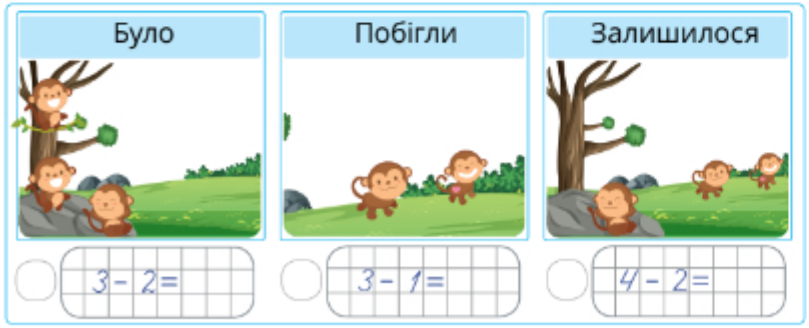
○ 9 – 3 =

○ 5 – 3 =

○ 6 – 2 =

○ 5 – 2 =

○ 3 – 2 =

○ 3 – 1 =

○ 4 – 2 =

ТЕСТ ЗА ТЕМОЮ

1 Запиши рівність: шість мінус два дорівнює чотири.

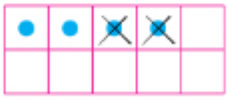
2 Запиши вирази і знайди їх значення.

3 Запиши вираз у рядок і стовпчик. Обчисли його значення.

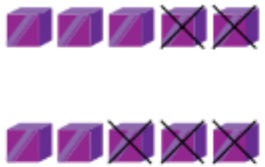

4 Познач ✓ рівність, яка відповідає моделі.

○ 2 – 1 = 1 ○ 4 – 3 = 1 ○ 5 – 2 = 3 ○ 4 – 2 = 2

5 Обведи модель, яка відповідає рівності.

3 – 1 = 2	5 – 2 = 3	6 – 3 = 3
		

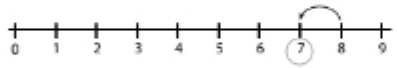
6 Зафарбуй рівність, яка зображена на малюнку і числовій прямій.

7 – 2 = 5 | 5 – 2 = 3

8 – 1 = 7 | 8 – 7 = 1

7 На квітці було 7 метеликів. 5 метеликів відлетіли. Скільки метеликів залишилося? Познач ✓ рівність, яка відповідає умові задачі.

○ 5 – 3 = 2 ○ 7 – 5 = 2 ○ 9 – 5 = 4 ○ 4 – 2 = 2

ОЦІНЮЮ СВОЇ ДОСЯГНЕННЯ

Результат 1. ☆☆☆

Я можу віднімати за допомогою малюнків.

6 – 4 = 2

1 Запиши рівність, яка відповідає малюнку.

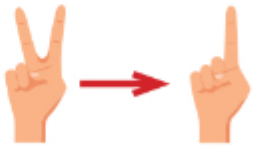

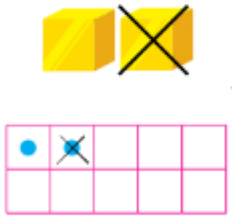

Результат 2. ☆☆☆

Я можу віднімати за допомогою різних моделей.

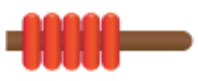

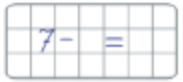
2 – 1 = 1

$$\begin{array}{r} 2 \\ -\ 1 \\ \hline 1 \end{array}$$

2 Доповни рівність згідно з моделлю.

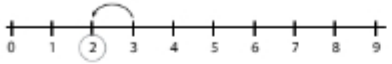

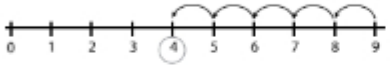
Результат 3. ☆☆☆

Я можу віднімати за допомогою числової прямої.

3 – 1 = 2

3 За допомогою числової прямої запиши рівність.

Результат 4. ☆☆☆

Я вмію розв'язувати задачі за допомогою віднімання.

4 На паркані сиділо четверо котів. Два коти пішли додому. Скільки котів залишилося на паркані?

Відповідь: ☐ котів залишилося.

ПРАКТИКУМ ВІДНІМАННЯ В МЕЖАХ 10

У цій темі ти навчишся:

- розпізнавати компоненти рівностей на віднімання;
- знаходити невідомий доданок;
- обчислювати, на скільки одне число більше або менше за інше.

Математичний словник:

- зменшуване;
- від'ємник;
- різниця;
- різницеве порівняння.

ГРА З КУБИКОМ НА ВІДНІМАННЯ

Вам знадобляться:

- **2 олівці різного кольору;**
- **2 гральні кубики.**

Кількість гравців

2

Як грати:

1. Домовтеся, хто починає гру.
2. Кинь два кубики і полічи крапки на них.
3. Відніми менше число від більшого.
4. Знайди комірку з таким числом і зафарбуй своїм кольором. Передай хід.
5. Виграє дитина, яка зафарбує останню клітинку.

0	1	2
2	1	0
5	3	4
1	5	3
3	0	4
5	1	2
2	3	4

КОМПОНЕНТИ РІВНОСТЕЙ НА ВІДНІМАННЯ

У рівностях на віднімання числа мають такі назви: зменшуване, від'ємник, різниця.

9 – 5 = 4

Зменшуване Від'ємник Різниця

Зменшуване 9
Від'ємник – 5
Різниця 4

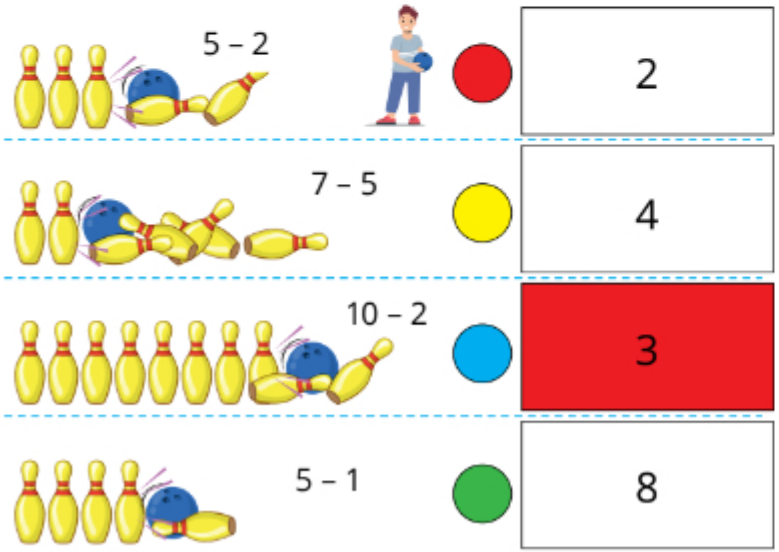
1 Обчисли значення виразів і розфарбуй зеленим кольором зменшуване, жовтим — від'ємник, а червоним — різницю.

4	–	3	=	1		6		8	
5	–	1	=		–	4	–	4	
6	–	3	=			2			
7	–	4	=			7		9	
8	–	6	=		–	5	–	5	

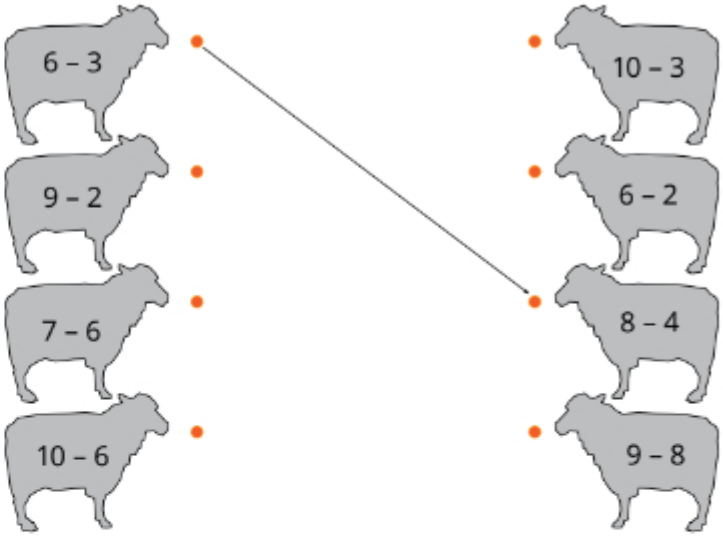
2 Обчисли значення виразів і розфарбуй шорти з різницею відповідним кольором.

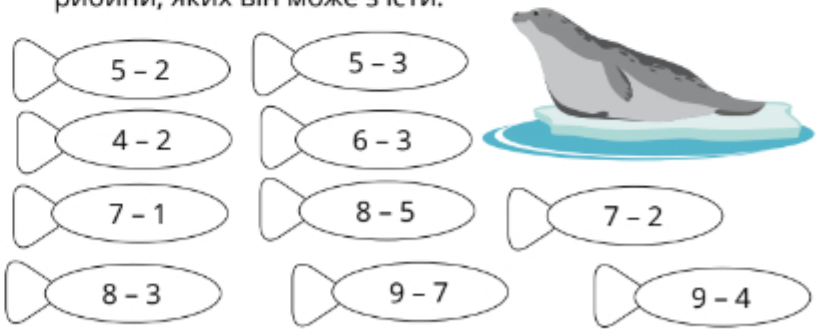
3 Обчисли значення виразів і розфарбуй клітинку з різницею відповідним кольором.

4 З'єднай пари з однаковою різницею.

5 Тюлень може з'їсти рибу з різницею 3 і 5. Розфарбуй рибини, яких він може з'їсти.

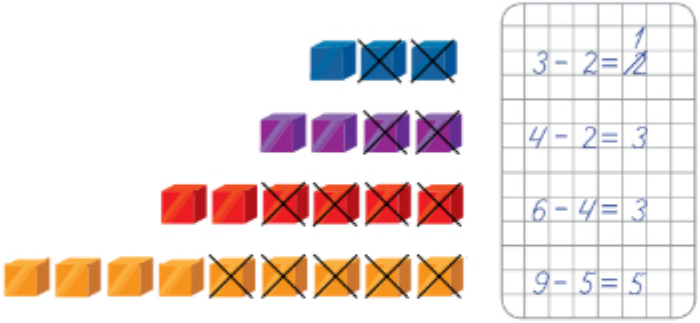
Полічи, скільки рибин з'їв тюлень. ☐

ПОШУК ПОМИЛОК У РІВНОСТЯХ

7 – 2 = 5
Правильна або істинна рівність

7 – 2 = 4
Неправильна або хибна рівність

1 Виправ помилки.

3 – 2 = 1

4 – 2 = 3

6 – 4 = 3

9 – 5 = 5

2 Зафарбуй усі істинні (правильні) рівності. Виправ помилки.

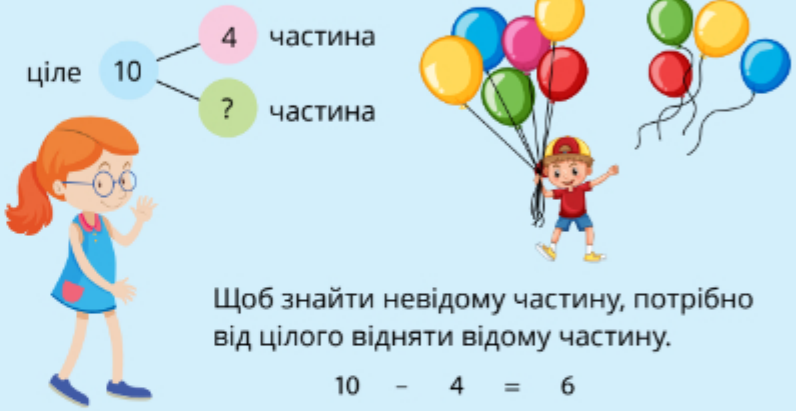
5 – 3 = 2	7 – 5 = 4 → 2	8 – 3 = 5	6 – 3 = 3	9 – 5 = 2

3 Зафарбуй усі хибні рівності. Виправ помилки.

4 – 1 = 2 → 3	5 – 1 = 3	8 – 4 = 5	9 – 1 = 8	9 – 1 = 8

ЗНАХОДЖЕННЯ НЕВІДОМОЇ ЧАСТИНИ ЦІЛОГО (НЕВІДОМОГО ДОДАНКА)

У Дениса в руках було 10 кульок. 4 кульки він відпустив. Скільки кульок залишилося у нього в руках?

Щоб знайти невідому частину, потрібно від цілого відняти відому частину.

10 – 4 = 6

1 В стручку було 6 горошин. 4 горошини випали. Скільки горошин залишилося в стручку?

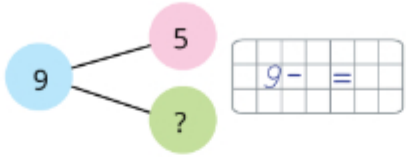

6 – 4 = 2

Відповідь: 2 горошини.

2 Учні першого класу повісили 9 годівничок. 5 годівничок вони вже заповнили кормом. Скільки годівничок залишилося треба заповнити?

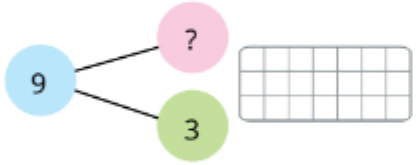

Відповідь: ☐ годівнички.

3 На столі лежало 9 яєць. Кошеня розбило 3 яйця. Скільки цілих яєць залишилося?

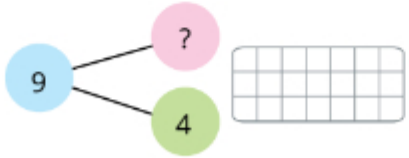

Відповідь: ☐ цілих яєць.

4 Софійка купила 9 яблук. Декілька яблук вона з'їла, а 4 залишилося. Скільки яблук з'їла Софійка?

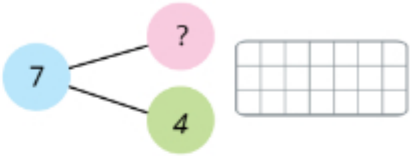

Відповідь: ☐ яблук.

5 У кабінеті є 7 комп'ютерів. Частину комп'ютерів увімкнули. Залишилося увімкнути ще 4 комп'ютера. Скільки комп'ютерів увімкнули?

Відповідь: ☐ комп'ютера.

6 * Об'єднайтеся в пари. Оберіть по одному малюнку і розфарбуйте їх. Складіть задачі за цими малюнками й усно розв'яжіть задачі одне одного. Запишіть рівності та відповіді.

Відповідь: ☐ чашки.

Відповідь: ☐ кульки.

Відповідь: ☐ пташок.

Відповідь: ☐ олівців.

ГРА «ЗНАЙДИ НЕВІДОМИЙ ДОДАНОК»

Вам знадобляться:

- **2 комплекти карток з числами 0-5.**

Кількість гравців

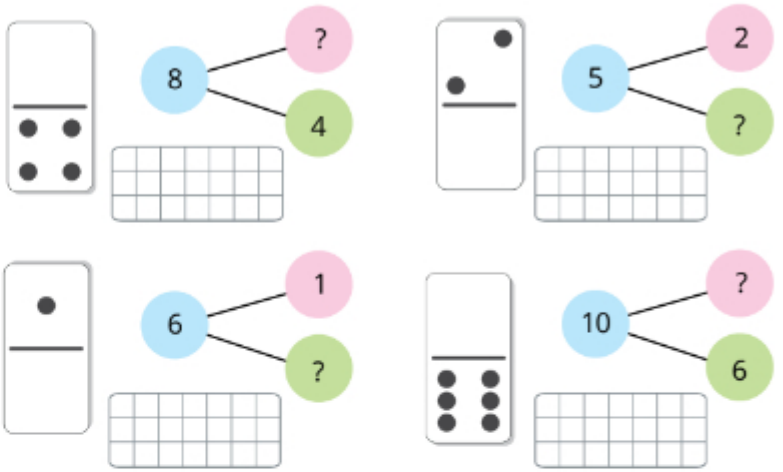
3

Як грати:

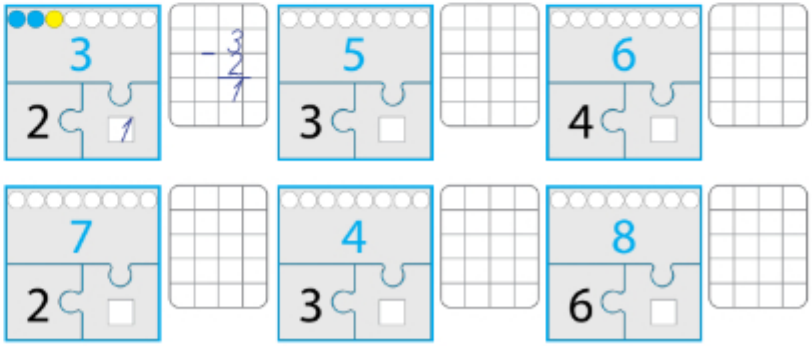
1. Об'єднайтеся в трійки. Оберіть, хто буде вести гру.
2. Ведучий / ведуча дає по одній картці дітям так, щоб вони не бачили чисел, і називає суму цих чисел.
3. Діти прикладають свої картки до голови. Потім дивлячись на картки одне одного, мають назвати числа на своїх картках. —
4. Оберіть нового ведучого / ведучу й продовжуйте грати поки використаєте усі картки.

7 Знайди невідомий доданок (частину цілого). Домалюй відповідну кількість точок на доміно.

8 Розфарбуй кружечки так, щоб створити модель дії додавання. Знайди невідомий доданок і впиши його в пазл.

9 Знайди невідомий доданок і впиши його у сніжку.

7 – 5 = 2 ☐ – ☐ = ☐ ☐ – ☐ = ☐

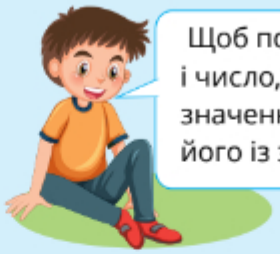

☐ – ☐ = ☐ ☐ – ☐ = ☐ ☐ – ☐ = ☐

10 Знайди невідомі доданки.

5 + 4 = 9	→	9 – 5 = 4
3 + ☐ = 8	→	☐ – ☐ = ☐
4 + ☐ = 6	→	☐ – ☐ = ☐
2 + ☐ = 7	→	☐ – ☐ = ☐

ПОРІВНЯННЯ ЧИСЕЛ І ВИРАЗІВ

Щоб порівняти вираз і число, треба знайти значення виразу і порівняти його із заданим числом.

1
2 – 1 < 3

1 Порівняй значення виразів із заданим числом.

3
7 – 4 < 8 ☐ 6 – 1 ○ 7 ☐ 4 – 1 ○ 5

☐ 8 – 1 ○ 5 ☐ 10 – 1 ○ 9 ☐ 5 – 3 ○ 6

2 Знайди значення виразів і намалюй голодного крокодила. Крокодил дуже голодний, тому хоче з'їсти більше число.

2 1
3 – 1 > 2 – 1 ☐ 7 – 4 ○ ☐ 8 – 2

☐ ☐ ☐ ☐
4 – 2 ○ 5 – 1 8 – 4 ○ 9 – 6

РІЗНИЦЕВЕ ПОРІВНЯННЯ

Різницеве порівняння, це коли нам потрібно знати, на скільки одне число більше або менше за інше.

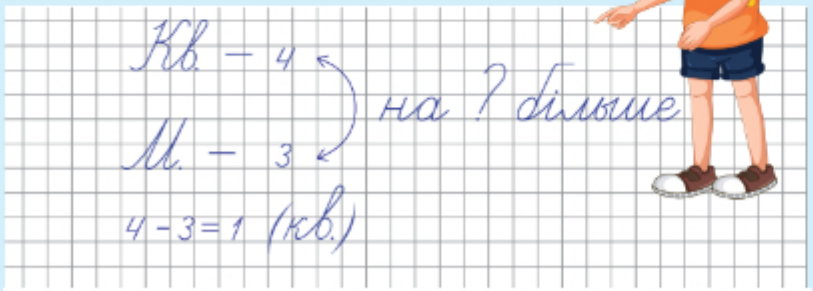
На скільки більше квіточок, ніж метеликів?

Щоб дізнатися, на скільки одне число більше або менше за інше, треба від більшого числа відняти менше число.

А щоб було зручно розв'язувати задачу, зроби її скорочений запис.

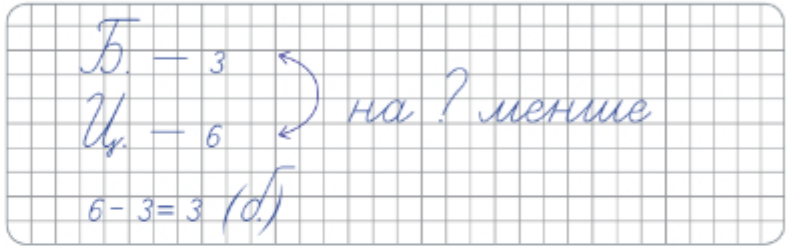

Відповідь: на 1 квітку більше, ніж метеликів.

Доповни скорочений запис і розв'яжи задачі.

1 На скільки менше будок, ніж цуценят?

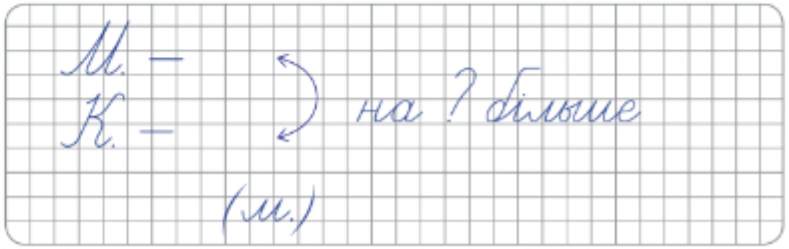

Відповідь: на 3 будки менше, ніж цуценят.

2 На скільки більше мисок, ніж кошенят?

Відповідь: на ☐ миску більше, ніж кошенят.

3 Ліна з'їла 6 слив, а Ігор — 8. На скільки менше слив з'їла Ліна?

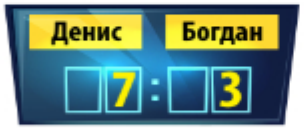

Л. —
І. —
на ? менше
(с.)

Відповідь: Ліна з'їла на ☐ сливи менше, ніж Ігор.

4 Денис закинув м'яч у баскетбольний кошик 7 разів, а Богдан — 3. На скільки менше м'ячів закинув Богдан, ніж Денис?

Д. —
Б. —
на ? менше
(м.)

Відповідь: Богдан закинув на ☐ м'ячі менше, ніж Денис.

ТЕСТ ЗА ТЕМОЮ

1 Запиши рівності у рядок і стовпчик. Розфарбуй зеленим кольором зменшуване, жовтим — від'ємник, а червоним — різницю.

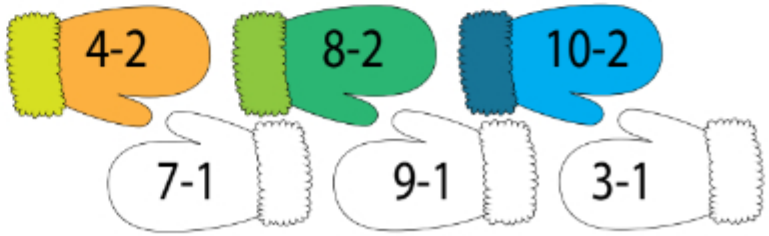
2 Виправ помилки.

4 – 1 = 2

5 – 3 = 3

3 «Підбери» пару до рукавичок.

4 Знайди невідому частину цілого. Запиши рівність.

5 Визнач, на скільки менше дітей, ніж яблук.

Я. — 5
Д. — 8
на ? менше
(м.)

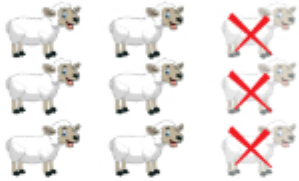
Відповідь: на ☐ дітей менше, ніж яблук.

ОЦІНЮЮ СВОЇ ДОСЯГНЕННЯ

Результат 1. ☆☆☆

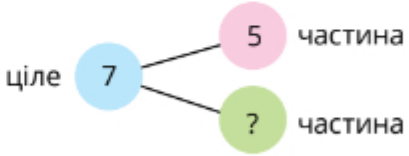
Я знаю, що у рівностях на віднімання числа мають такі назви: зменшуване, від'ємник, різниця.

1 За малюнком склади рівність на віднімання і зафарбуй від'ємник.

Результат 2. ☆☆☆

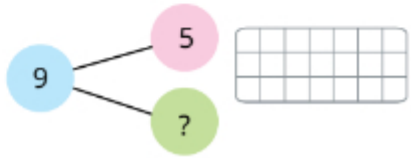
Я вмію знаходити невідому частину цілого.

7 - 5 = 2

2 На малюнку 9 квітів. 5 з них сині. Скільки жовтих?

Результат 3. ☆☆☆

Я вмію порівнювати число і вираз.

3 Постав ✓ біля чисел, якими можна доповнити нерівність.

7 – 1 > ☐

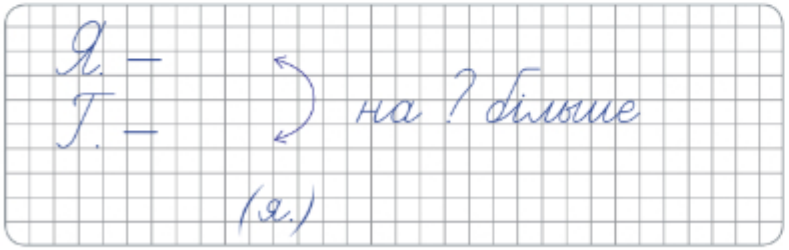
☐ 5 ☐ 7 ☐ 9 ☐ 4

Результат 4. ☆☆☆

Я вмію розв'язувати задачі на різницеве порівняння.

4 Поліна купила 5 яблук і 4 груші. На скільки більше вона купила яблук, ніж груш?

Відповідь: на ☐ яблуко більше, ніж груш.

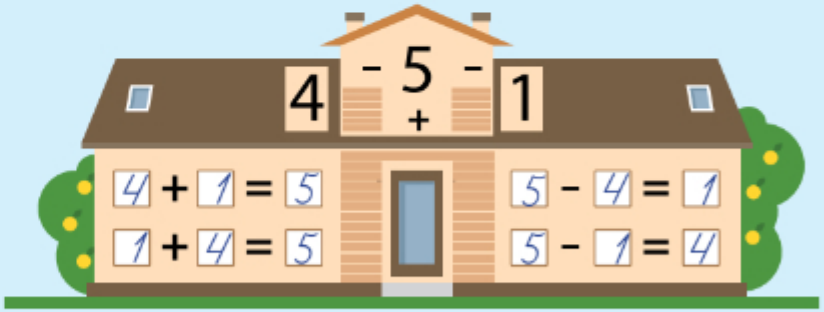
ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МІЖ ДІЯМИ ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ В МЕЖАХ 10

У цій темі ти навчишся:

- розрізняти рівності на додавання і віднімання;
- складати сімейства рівностей.

Математичний словник:

- сімейство рівностей;
- пов'язані рівності.

ГРА «У МАГАЗИНІ»

Вам знадобляться:

- **20 квадратиків 2 кольорів (по 10 кожного кольору);**
- **1 скріпка для паперу;**
- **1 олівець.**

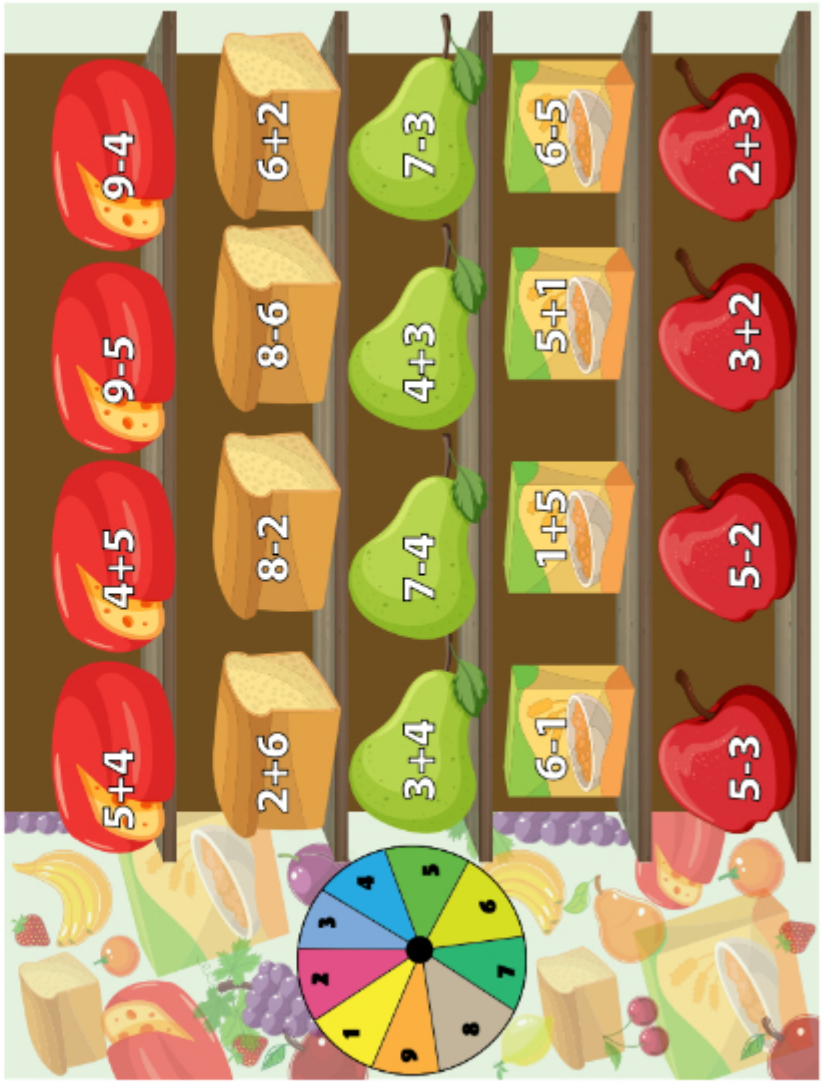
Кількість гравців

2

Як грати:

1. Домовтеся, хто почне гру.
2. Покрути вовчок.
3. Знайди вираз з відповідним значенням.
4. Поклади свій квадратик на цей товар.
5. Якщо немає виразів з таким значенням, покрути вовчок ще раз.
6. Передай хід.
7. Продовжуйте гру, поки на полицях є товар.

1 Зафарбуй пропущений знак.

7 ? 1 = 8	3 ? 2 = 1	2 ? 2 = 4
+ –	+ –	+ –
5 ? 4 = 9	10 ? 5 = 5	7 ? 4 = 3
+ –	+ –	+ –

2 Зафарбуй усі істинні (правильні) рівності. Виправ помилки.

1 + 1 = 2	6 – 4 = ~~1~~ 2	8 – 4 = 4	7 + 1 = 9
5 + 5 = 10	6 + 3 = 9	7 – 6 = 1	5 – 3 = 4

3 Зафарбуй усі хибні рівності. Виправ помилки.

4 + 1 = ~~6~~ 5	2 + 7 = 10	3 – 2 = 1	9 – 1 = 7
4 – 3 = 2	5 + 2 = 6	4 – 1 = 3	8 – 5 = 4

4 * Знайди значення виразів і розфарбуй прапори.

1 — 6 – 4

2 — 1 + 2

Прапор України

3

4 — 7 – 6

Прапор Польщі

2 + 2	7 – 4	10 – 9

Прапор Румунії

5 Підкресли ключові слова. Познач ✓ рівність, яка відповідає умові задачі.

- У магазині було 8 наплічників. За день продали 3 наплічника. Скільки наплічників залишилося в магазині?

○ 8 + 1 = 9 ✓ 8 – 3 = 5 ○ 8 – 5 = 3 ○ 3 + 2 = 5

- На дитячому майданчику гралося 3 дитини. Після школи до них приєдналися ще 5 дітей. Скільки всього дітей тепер на майданчику?

○ 5 + 1 = 6 ○ 5 – 3 = 2 ○ 3 – 2 = 1 ○ 3 + 5 = 8

- На столі було 9 тістечок. 6 тістечок з'їли. Скільки тістечок залишилося?

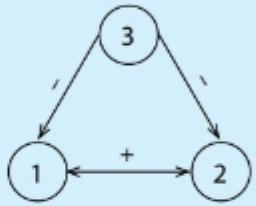

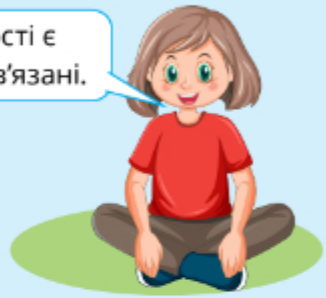
○ 9 + 1 = 10 ○ 9 – 6 = 3 ○ 6 – 1 = 5 ○ 6 + 2 = 8

СІМЕЙСТВО РІВНОСТЕЙ

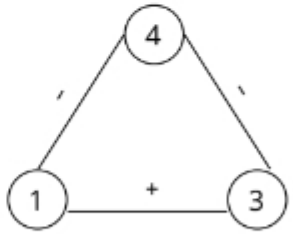
Сімейство рівностей складається з двох рівностей на додавання і двох рівностей на віднімання. У кожній з них використовуються однакові три числа (два числа та їх сума).

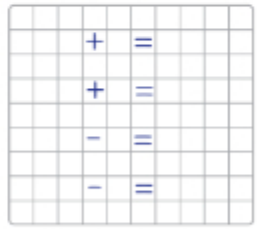

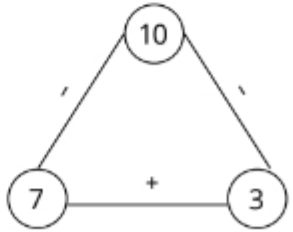
1 + 2 = 3
2 + 1 = 3
3 – 2 = 1
3 – 1 = 2

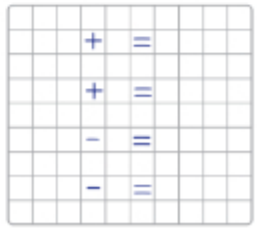

1 Склади сімейство рівностей за трикутниками.

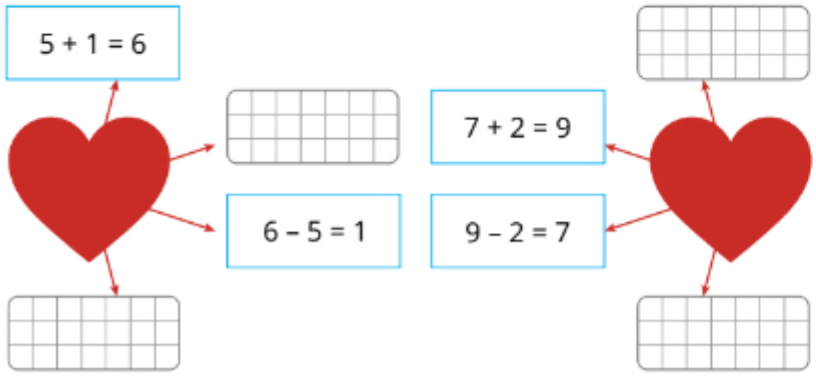

2 Доповни кожне сімейство рівностей.

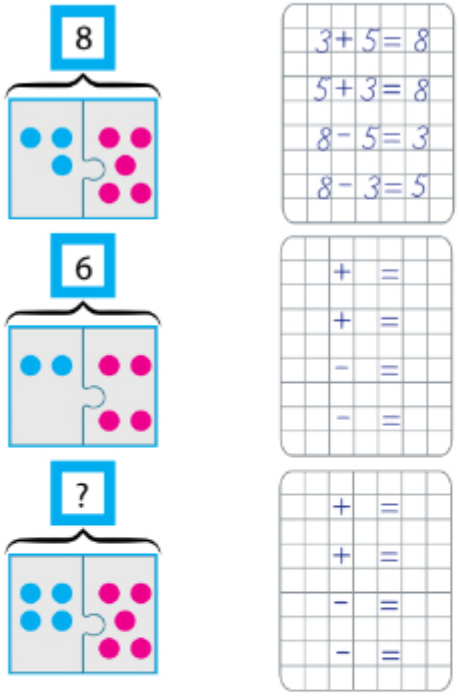
4 + 6 = 10 6 + 4 = 10 10 − 4 = 6 10 − 6 = 4	3 + 1 = 4 1 + 3 = 4 − = 4 − 1 = 3	4 + 5 = 9 5 + 4 = 9 9 − 5 = 4 − =
2 + 1 = 3 + = 3 − 2 = 1 3 − 1 = 2	+ = 1 + 8 = 9 9 − 8 = 1 9 − 1 = 8	3 + 1 = 4 1 + 3 = 4 4 − 1 = 3 − =

3 «Посели» сімейство рівностей у будиночки.

4 Склади сімейства рівностей за моделями.

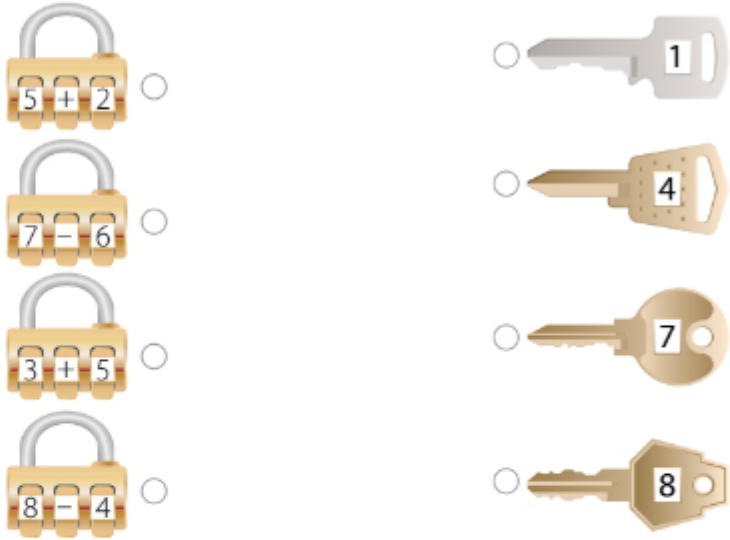
3 + 5 = 8
5 + 3 = 8
8 − 5 = 3
8 − 3 = 5

5 * «Засели» в будинок власне сімейство рівностей.

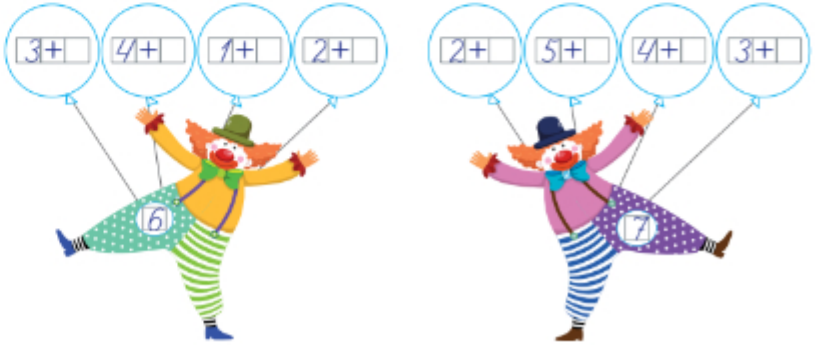

ТЕСТ ЗА ТЕМОЮ

1 З'єднай ключі із замками.

2 Запиши вирази, значення яких дорівнює заданому числу.

3 Підкресли ключові слова і познач ✓ рівність, яка відповідає задачі.

Андрій і Марина зліпили 5 сніговиків. 2 сніговика розтанули. Скільки сніговиків залишилося?

○ 2 + 3 = 5 ○ 5 + 2 = 7 ○ 5 – 2 = 3 ○ 5 + 2 = 5

Під ялинкою лежало 7 подарунків. Потім туди поклали ще 2 подарунки. Скільки всього подарунків лежить під ялинкою?

○ 2 + 6 = 8 ○ 7 – 2 = 5 ○ 9 – 2 = 7 ○ 7 + 2 = 9

4 Склади сімейство рівностей із заданими числами.

ОЦІНЮЮ СВОЇ ДОСЯГНЕННЯ

Результат 1. ☆☆☆

Я вмію додавати і віднімати в межах 10.

1 Познач ✓ шкарлупку від яйця, з якого вилупилося курчатко.

Результат 2. ☆☆☆

Я знаю, які потрібно шукати ключові слова щоб розв'язати задачу.

Додаємо: було, ще, додалося, разом, стало тощо

Віднімаємо: було, з'їли, полетіло, залишилось тощо

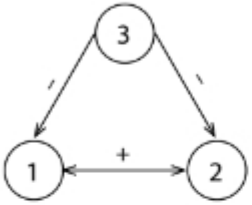
2 Підкресли ключові слова і познач ✓ рівність, яка відповідає умові задачі.

- У коробці було 10 цукерок. Назар з'їв 4 цукерки. Скільки цукерок залишилося в коробці?

○ 4 + 6 = 10 ○ 10 – 6 = 4 ○ 10 – 4 = 6 ○ 9 + 1 = 10

Результат 3. ☆☆☆

Я знаю, що як пов'язані дії додавання і віднімання.

1 + 2 = 3
2 + 1 = 3
3 – 2 = 1
3 – 1 = 2

3 Познач ✓ рівності, які взаємопов'язані з 5 + 4 = 9.

☐ 6 + 3 = 9 ☐ 4 + 5 = 9 ☐ 8 + 1 = 9 ☐ 9 – 4 = 5

4 Створи сімейство рівностей для заданих чисел.

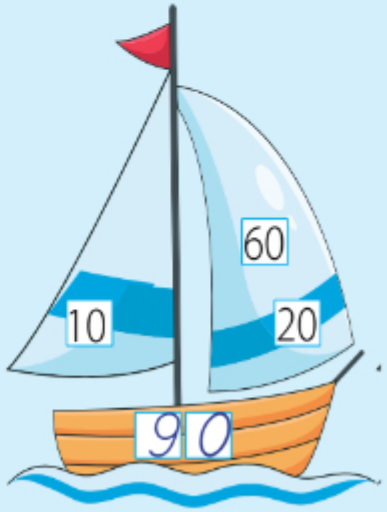
ЛІЧБА. ДОДАВАННЯ Й ВІДНІМАННЯ ДЕСЯТКАМИ

У цій темі ти навчишся:

- читати і писати круглі числа;
- лічити десятками у прямому та зворотньому порядку;
- порівнювати, додавати і віднімати круглі числа в межах 100.

Математичний словник:

- круглі числа;
- десятки.

КРУГЛІ ЧИСЛА

Круглі числа — це числа, які закінчуються на 0 і позначають десятки.

1 десяток скорочено записується 1 дес.

1 дес.	10 ДЕСЯТЬ
2 дес.	20 ДВАДЦЯТЬ
3 дес.	30 ТРИДЦЯТЬ
4 дес.	40 СОРОК
5 дес.	50 П'ЯТДЕСЯТ
6 дес.	60 ШІСТДЕСЯТ
7 дес.	70 СІМДЕСЯТ
8 дес.	80 ВІСІМДЕСЯТ
9 дес.	90 ДЕВ'ЯНОСТО
10 дес.	100 СТО

1 Із ватних паличок і резинок зроби 10 пучечків (по 10 ватних паличок в кожному). З їх допомогою змоделюй круглі числа до 100.

20

30

2 * За допомогою підказки напиши назви чисел.

ДВАДЦЯТЬ ВІСІМДЕСЯТ СТО
ТРИДЦЯТЬ СОРОК ДЕСЯТЬ

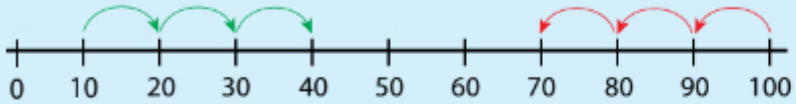

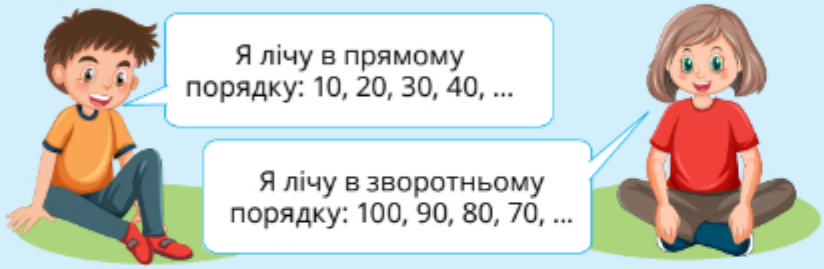

ЛІЧБА ДЕСЯТКАМИ

Для лічби круглими числами у прямому та зворотньому порядку уяви числову пряму, де позначено тільки десятки

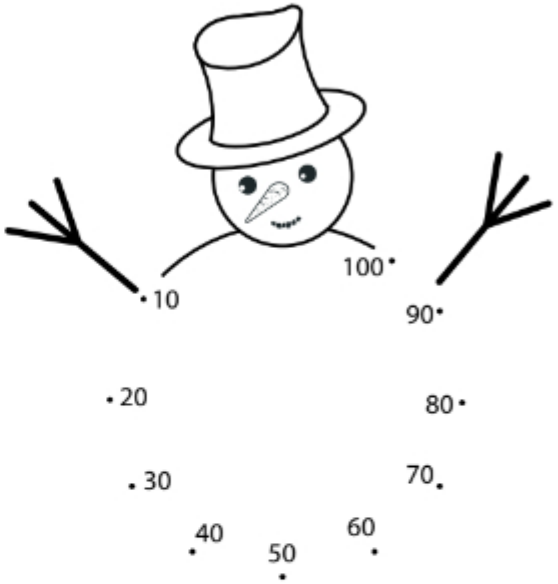
1 Напиши круглі числа у порядку зростання.

10, 20,

2 Напиши круглі числа у порядку спадання.

100, 90,

3 З'єднай послідовно точки від 10 до 100. Розфарбуй малюнок.

4 Напиши пропущені круглі числа.

5 Тварини зробили запаси на зиму. Обведи десять об'єктів. Як ти думаєш, скільки об'єктів зображено? Постав ✓ біля цього числа. Перевір себе.

☐ 40 ☐ 20 ☑ 30

☐ 60 ☐ 70 ☐ 50

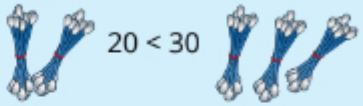
☐ 70 ☐ 80 ☐ 90

ПОРІВНЯННЯ КРУГЛИХ ЧИСЕЛ

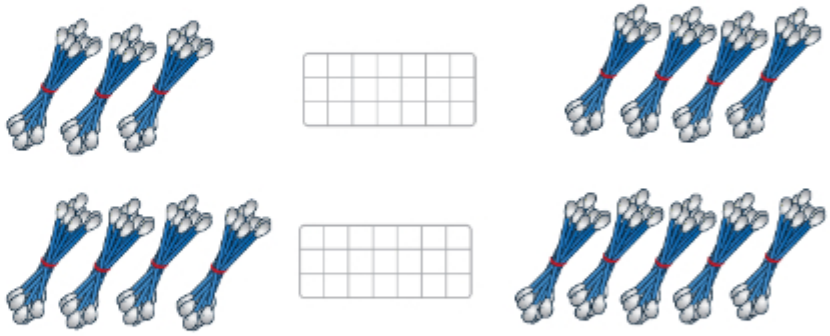
Порівнюючи круглі числа, лічи десятки. Чим більше десятків, тим більше число.

20 < 30

1 Полічи десятки і запиши числа. Постав відповідний знак < або >.

2 Об'єднайтеся в пари. Порівняйте два круглих числа за допомогою моделей з ватних паличок. Запишіть між цими числами знак <, > або =.

20	30		40	40		60	40
60	90		50	70		80	80

3 Злата любить робити браслети. Розглянь малюнок і напиши відповіді на запитання.

Скільки всього намистин є у Злати? — *дес.*

Скільки намистин червоного кольору? — *дес.*

Скільки намистин рожевого кольору? — *дес.*

Намистин якого кольору більше?
Постав знак < або >. — ● □ ●

Скільки намистин у формі серця? — *дес.*

Скільки намистин у формі метелика? — *дес.*

Скільки намистин у формі зірочки? — *дес.*

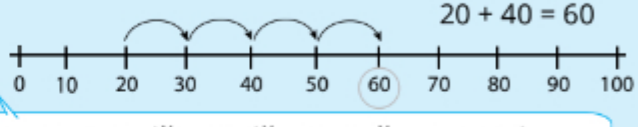
Намистин якої форми найменше?
Обведи цю форму.

ДОДАВАННЯ КРУГЛИХ ЧИСЕЛ ЗА ДОПОМОГОЮ ЧИСЛОВОЇ ПРЯМОЇ

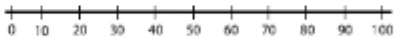

Для додавання круглих чисел використовуй числову пряму з десятками.

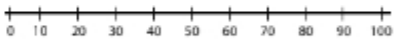

Познач на числовій прямій перший доданок і відлічи стільки десятків вправо, скільки десятків є у другому доданку.

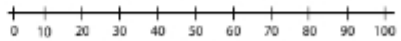
1 Знайди значення виразів за допомогою числової прямої.

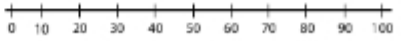
30 + 20 =

50 + 20 =

+ 10
30

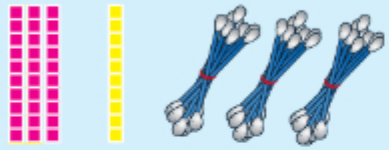

+ 80
10

ДОДАВАННЯ КРУГЛИХ ЧИСЕЛ ЗА ДОПОМОГОЮ МОДЕЛЕЙ

Для додавання круглих чисел можна використовувати кубики, ватні палички, інші моделі

30 + 10 = 40

$$\begin{array}{r} 30 \\ +\ 10 \\ \hline 40 \end{array}$$

↑ Додаємо тільки десятки

1 За допомогою моделі розв'яжи задачу. У магазин привезли 20 упаковок соку, а потім ще 10. Скільки всього упаковок соку привезли до магазину?

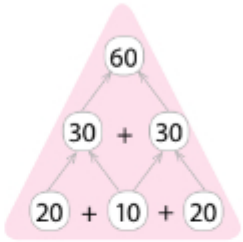
Відповідь: ☐☐ упаковок.

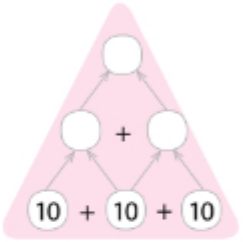
2 Змоделюй пучечками ватних паличок і розв'яжи задачу. Кондитер приготував 30 тістечок, а потім ще 40. Скільки всього тістечок приготував кондитер?

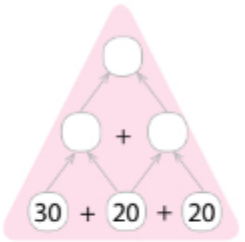
Відповідь: ☐☐ тістечок.

ПРАКТИКУМ ДОДАВАННЯ КРУГЛИХ ЧИСЕЛ У МЕЖАХ 100

1 * Розв'яжи ребуси з числовими пірамідами й запиши відповідні рівності.

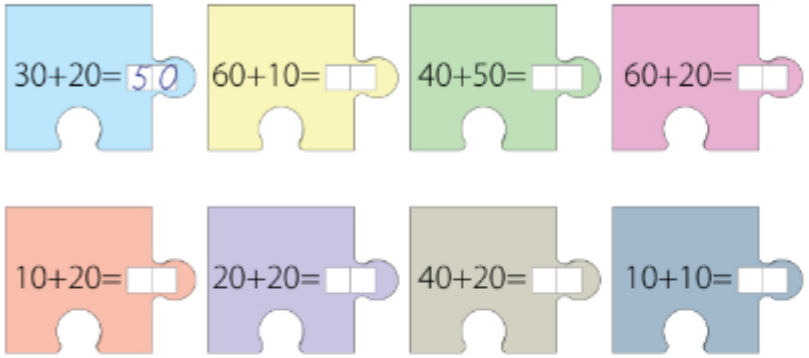

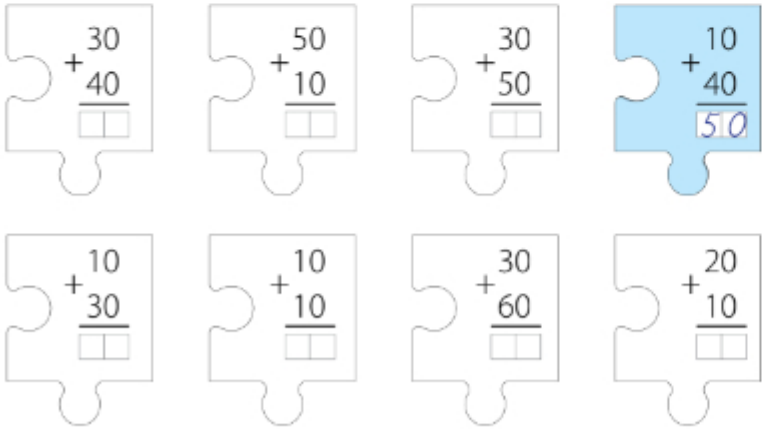
20 + 10 = 30
10 + 20 = 30
30 + 30 = 60

2 * Знайди суму трьох чисел на вітрилах і запиши її на борту вітрильника.

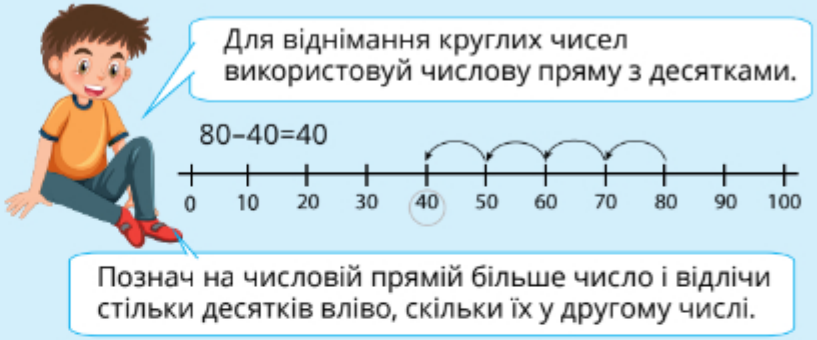

3 * Обчисли значення виразів. Знайди вирази з однаковими значеннями. Розфарбуй пазли відповідними кольорами.

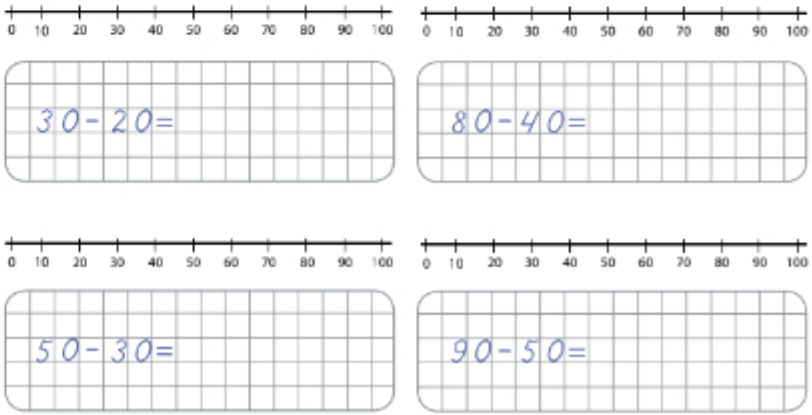

ВІДНІМАННЯ КРУГЛИХ ЧИСЕЛ ЗА ДОПОМОГОЮ ЧИСЛОВОЇ ПРЯМОЇ

1 Обчисли значення виразів за допомогою числової прямої.

ВІДНІМАННЯ КРУГЛИХ ЧИСЕЛ ЗА ДОПОМОГОЮ МОДЕЛЕЙ

1. Малюємо стовпчиками десятки більшого числа.
2. Закреслюємо десятки меншого.

60 – 30 = 30

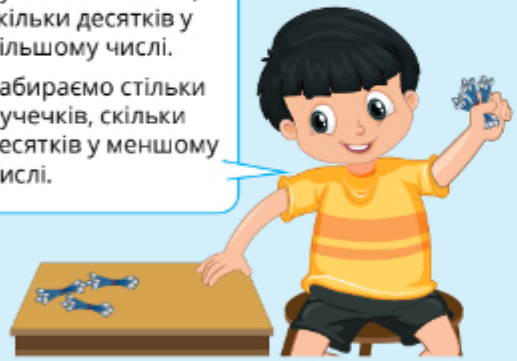

$$\begin{array}{r} 60 \\ -\ 30 \\ \hline 30 \end{array}$$

Віднімаємо тільки десятки

1. Викладаємо стільки пучечків паличок, скільки десятків у більшому числі.
2. Забираємо стільки пучечків, скільки десятків у меншому числі.

1 Змоделюй вирази за допомогою ватних паличок і обчисли їх значення.

100 – 40 =	40 – 20 =	90 – 60 =
70 – 30 =	80 – 50 =	30 – 30 =

2 У класі стояло 30 упаковок соку. 10 упаковок діти випили. Скільки упаковок соку залишилося? Розв'яжи задачу.

Відповідь: упаковок.

3 На дні народженні Катрусі було 40 повітряних кульок. 10 кульок лопнули. Скільки кульок залишилося? Доповни модель і розв'яжи задачу.

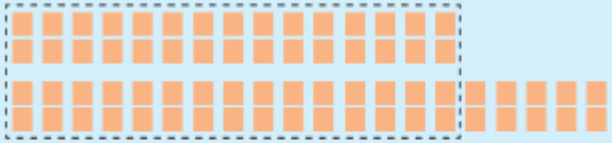

Відповідь: кульок.

ЗАДАЧІ НА РІЗНИЦЕВЕ ПОРІВНЯННЯ

Задачі на різнецеве порівняння містять ключові слова: «на скільки більше» або «на скільки менше». Для їх розв'язання потрібно від більшого числа відняти менше.

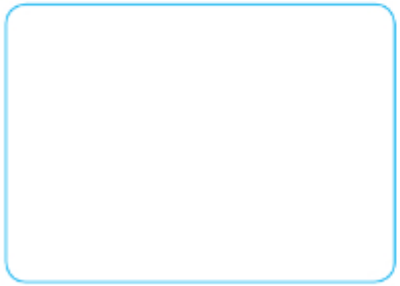
Кіра зібрала 30 наліпок із автомобілями, а Ігор — 40. На скільки менше Кіра зібрала наліпок, ніж Ігор?

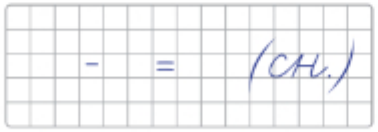

40 − 30 = 10 (н.)

Відповідь: Кіра зібрала на 10 наліпок менше, ніж Ігор.

1 Артем зробив стіну із 20 сніжок, а Інна — із 40. На скільки більше сніжок зліпила Інна, ніж Артем? Змоделюй умову. Розв'яжи задачу.

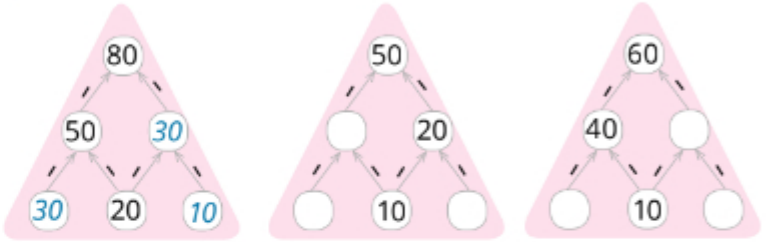

Відповідь: Інна зліпила на □□ сніжок більше, ніж Артем.

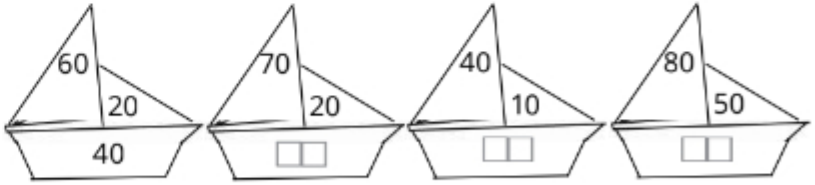
ПРАКТИКУМ ВІДНІМАННЯ КРУГЛИХ ЧИСЕЛ У МЕЖАХ 100

1 * Розв'яжи ребуси з числовими пірамідами.

80 − 50 = 30
50 − 20 = 30
30 − 20 = 10

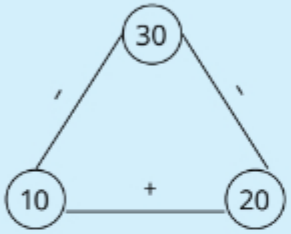
2 Знайди різницю чисел на вітрилах і запиши її на борту вітрильника. Запиши дію віднімання.

− 60
20
40

СІМЕЙСТВА РІВНОСТЕЙ З КРУГЛИМИ ЧИСЛАМИ

Щоб створити сімейства рівностей з круглими числами, запишіть два круглих числа внизу трикутника, а їхню суму — вгорі. Складіть з цих чисел дві рівності на додаванння та дві — на віднімання.

10 + 20 = 30
20 + 10 = 30
30 − 10 = 20
30 − 20 = 10

1 «Засели» будиночки сімействами рівностей.

ТЕСТ ЗА ТЕМОЮ

1 Познач ✓ назву числа 30.

☐ двадцять ☐ шістдесят ☐ тридцять

2 У кошику лежить 6 десятків полуниці. Познач ✓, скільки полуниць лежить у кошику.

☐ 6 ☐ 90 ☐ 60 ☐ 50

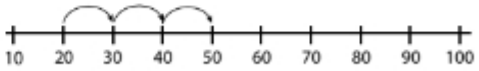
3 Настя лічить десятками у прямому порядку. Вона назвала число 40. Познач ✓ число, яке Настя назве наступним.

☐ 60 ☐ 30 ☐ 20 ☐ 50

4 Артем порівнює числа 60 і 90. Познач ✓ правильний вираз.

☐ 60 = 90 ☐ 60 < 90 ☐ 60 > 90

5 Аліна обчислила вираз за допомогою числової прямої. Познач ✓ рівність, яку написала Аліна.

☐ 50 – 30 = 20 ☐ 20 + 30 = 50 ☐ 20 + 10 = 30

6 У їдальні діти купили 20 порцій чаю та 10 порцій какао. Познач ✓, скільки всього напоїв купили діти.

☐ 40 ☐ 60 ☐ 30 ☐ 70

7 На вітрині було 60 тістечок. 20 тістечок продали. Познач ✓, скільки тістечок залишилося.

☐ 20 ☐ 60 ☐ 40 ☐ 30

8 Кондитер приготував 40 тортів, а пакувальник склав 50 коробок. На скільки тортів менше, ніж коробок? Познач ✓ правильну рівність.

☐ 40 + 50 = 90 ☐ 50 – 40 = 10

ОЦІНЮЮ СВОЇ ДОСЯГНЕННЯ

Результат 1. ☆☆☆

Я вмію читати і писати круглі числа в межах 100.

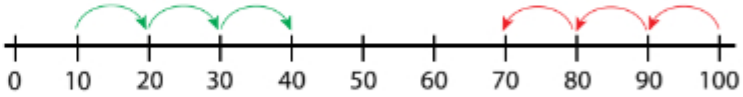

1 Катруся лічить вголос: «Сорок, п'ятдесят, шістдесят». Напиши числа, які назвала Катруся.

Результат 2. ☆☆☆

Я вмію лічити десятками у прямому і зворотньому порядку.

2 Ахтем лічить десятками у зворотньому порядку. Він назвав число 70. Познач ✓ число, яке Ахтем має назвати наступним.

☐ 50 ☐ 80 ☐ 60 ☐ 40

Результат 3. ☆☆☆

Я вмію порівнювати круглі числа в межах 100.

Чим більше десятків, тим більше число.

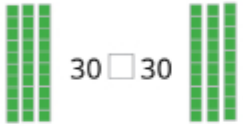

30 < 50

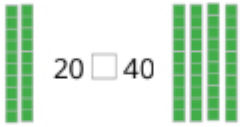
3 Порівняй числа. Постав відповідний знак <, >, =.

20 ☐ 10

30 ☐ 30

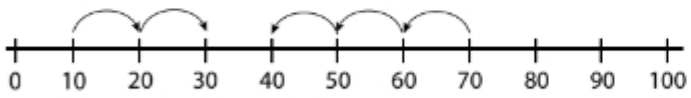
20 ☐ 40

Результат 4. ☆☆☆

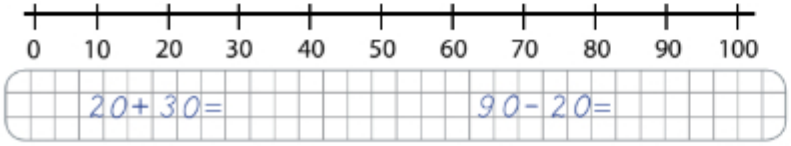
Я вмію додавати та віднімати круглі числа за допомогою числової прямої в межах 100.

10 + 20 = 30

70 – 30 = 40

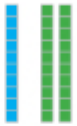
4 Знайди значення виразів за допомогою числової прямої.

Результат 5. ☆☆☆

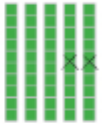
Я вмію додавати та віднімати круглі числа за допомогою моделей у рядок і стовпчик.

5 Обведи рівність, що відповідає моделі.

20 + 20 = 40

10 + 20 = 30

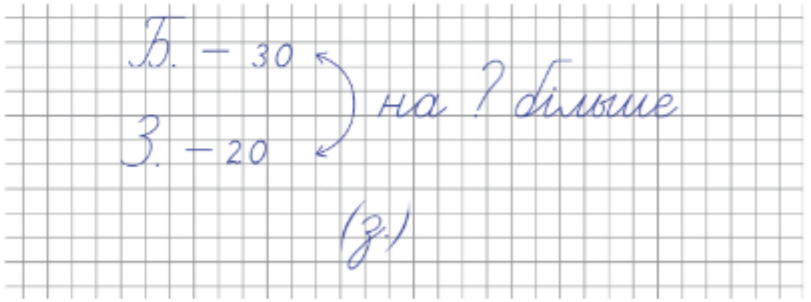
60 – 30 = 30

50 – 20 = 30

Результат 6. ☆☆☆

Я вмію розв'язувати задачі на різницеве порівняння.

6 Богдана намалювала 30 зірочок, а Зоряна — 20. На скільки більше зірочок намалювала Богдана, ніж Зоряна?

Відповідь: Богдана намалювала на ☐☐ зірочок більше, ніж Зоряна.

ЛІЧБА. ДОДАВАННЯ Й ВІДНІМАННЯ В МЕЖАХ 20

У цій темі ти навчишся:

- читати і писати числа в межах 20;
- лічити в прямому та зворотньому порядку, а також двійками;
- порівнювати, додавати і віднімати числа в межах 20.

Математичний словник:

- розряд числа;
- лічба двійками.

ГРА «БІНГО»

Вам знадобляться:

- **2 ігрові кубики;**
- **кружечки із кольорового паперу (у кожного гравця свій колір).**

Кількість гравців

2

Як грати:

1. Перейдіть за QR-кодом чи за посиланням. Роздрукуйте й виріжте різнокольорові кружечки.

tiny.cc/h9l2vz

2. Домовтеся, хто гратиме перший.
3. Кинь два кубики, додай точки на кубиках і накрий кружечком це число на ігровому полі.
4. Передай хід.
5. Виграє дитина, яка першою накриє чотири числа в одному рядку.

УТВОРЕННЯ ЧИСЕЛ 11-20

10 і 1 — 11 ОДИНАДЦЯТЬ

10 і 2 — 12 ДВАНАДЦЯТЬ

10 і 3 — 13 ТРИНАДЦЯТЬ

10 і 4 — 14 ЧОТИРНАДЦЯТЬ

10 і 5 — 15 П'ЯТНАДЦЯТЬ

10 і 6 — 16 ШІСТНАДЦЯТЬ

10 і 7 — 17 СІМНАДЦЯТЬ

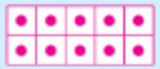
10 і 8 — 18 ВІСІМНАДЦЯТЬ

10 і 9 — 19 ДЕВ'ЯТНАДЦЯТЬ

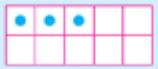
10 і 10 — 20 ДВАДЦЯТЬ

РОЗРЯДИ ЧИСЕЛ ДО 20

Одноцифрові числа складаються лише з одиниць.
Двоцифрові числа складаються з десятків та одиниць.
Десятки (дес.) та одиниці (од.) — це розряди числа.

1 дес. → 13 ← 3 од.

1 Прочитай назву і напиши число. Напиши, зі скількох десятків і одиниць воно складається.

Назва числа	Число	Дес.	Од.
СІМНАДЦЯТЬ	17	1	7
ОДИНАДЦЯТЬ	□□	□	□
П'ЯТНАДЦЯТЬ	□□	□	□
ДВАНАДЦЯТЬ	□□	□	□
ВІСІМНАДЦЯТЬ	□□	□	□
ДВАДЦЯТЬ	□□	□	□
ТРИНАДЦЯТЬ	□□	□	□
ЧОТИРНАДЦЯТЬ	□□	□	□
ШІСТНАДЦЯТЬ	□□	□	□
ДЕВ'ЯТНАДЦЯТЬ	□□	□	□

2 Полічи та запиши кількість десятків та одиниць. Запиши і прочитай числа, які утворилися.

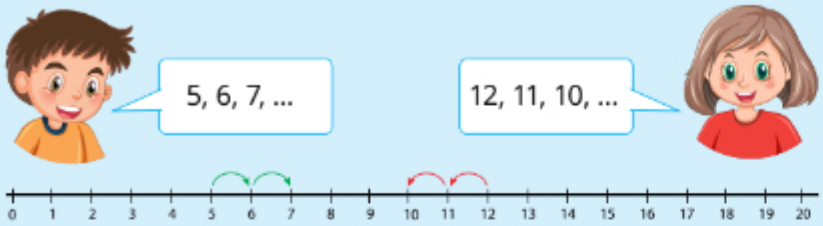

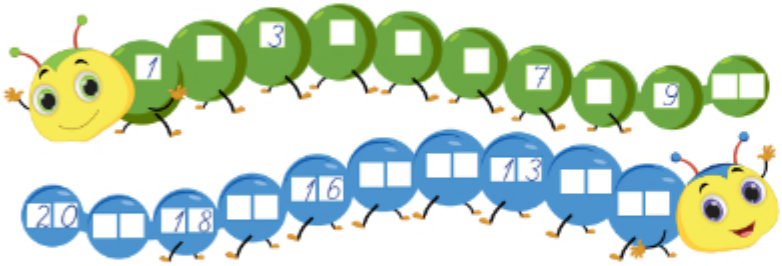

ЛІЧБА У МЕЖАХ 20

1 Напиши пропущені числа.

2 Напиши на будиночках попередні й наступні числа.

3 Напиши числа у прямому порядку й прочитай зашифровані слова.

16	17	15	19	18
І	К	Л	Р	А

15 16

лі

14	13	16	12	15
Х	У	Р	К	А

9	10	8	12	11
К	Т	А	Р	О

4 Напиши числа у зворотньому порядку й прочитай зашифровані слова.

10	14	12	13	11
Я	С	Д	У	Д

14 13

су

18	19	16	15	17
І	П	О	Т	Л

10	12	14	13	11
Н	О	К	Л	У

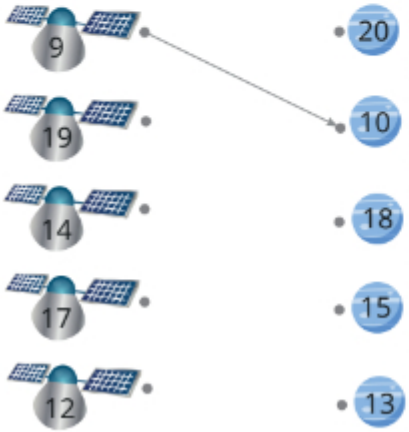
5 Запиши числа, починаючи від найменшого.

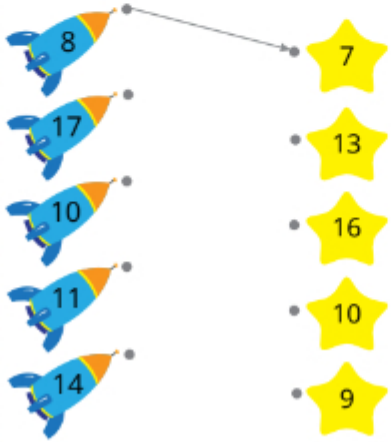
6 Запиши числа, починаючи із найбільшого.

7 З'єднай кожен супутник із планетою, на якій число на 1 більше.

8 З'єднай кожну ракету із зіркою, на якій число на 1 менше.

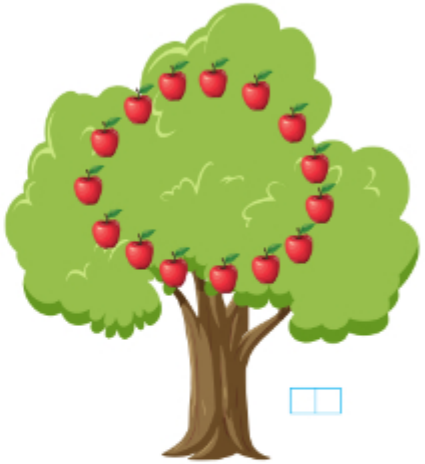

ЛІЧБА ПО КОЛУ. ХАОТИЧНА ЛІЧБА

1 Полічи і запиши, скільки кульок у жонглера.

2 Полічи і запиши, скільки яблук на дереві.

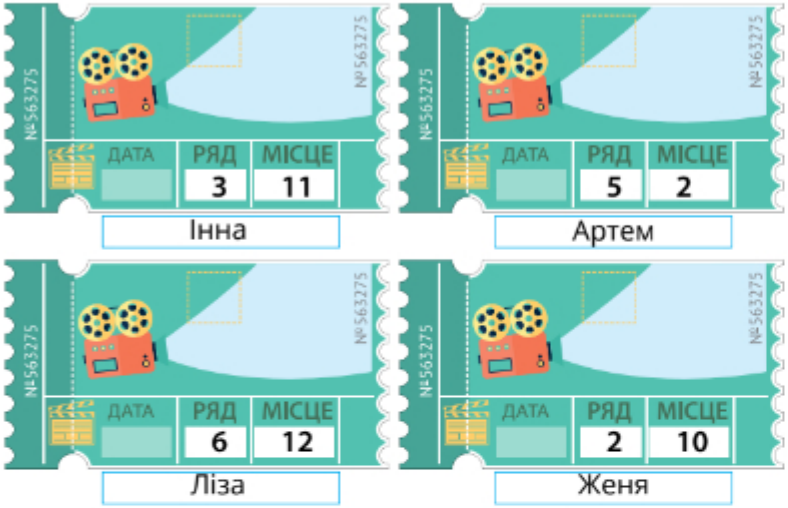
3 Полічи і запиши, скільки жолудів і горішків зібрала білочка.

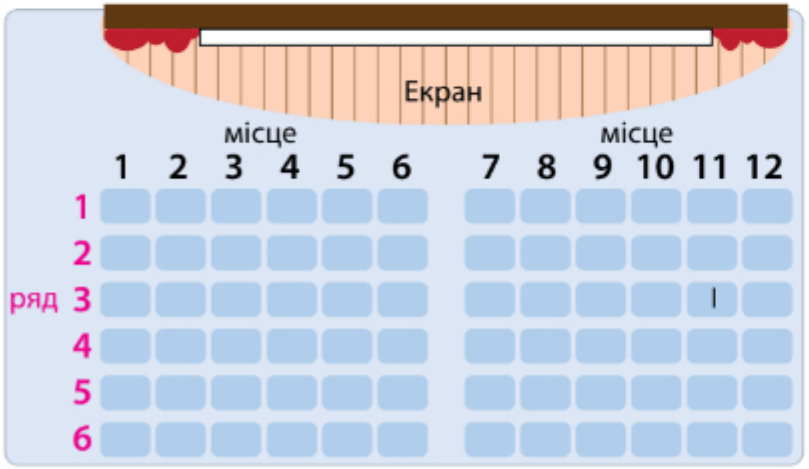

□□ жолудів

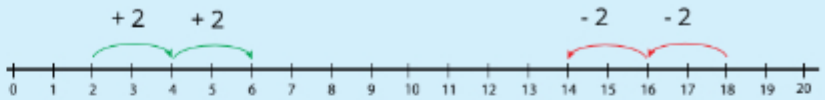
□□ горішків

4 * Діти прийшли до кінотеатру. Допоможи їм знайти свої місця. Впиши першу літеру дитини на місце, де вона має сидіти.

ЛІЧБА ДВІЙКАМИ У МЕЖАХ 20

Костя лічить двійками у прямому порядку

При лічбі двійками у прямому порядку кожне наступне число збільшується на 2

Катя лічить двійками у зворотньому порядку

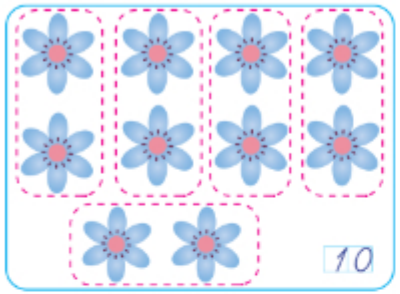

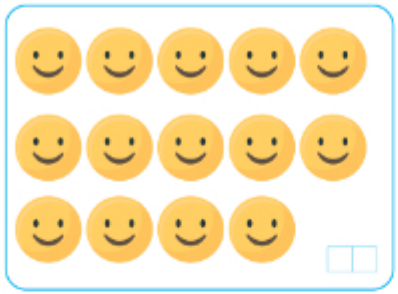
При лічбі двійками у зворотньому порядку кожне наступне число зменшується на 2

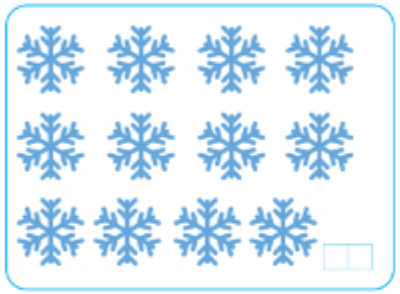
1 Полічи скельця окулярів двійками. Запиши пропущені числа.

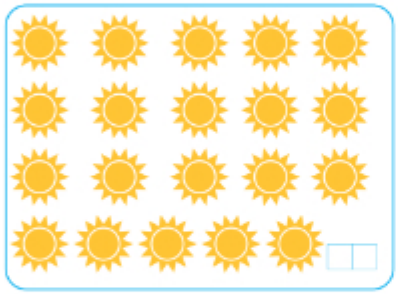

2 Обведи двійки об'єктів у кожній групі. Полічи двійками й напиши загальну суму об'єктів.

5 Намалюй малюнок до другої умови задачі. Полічи кроликів та олівці двійками. Запиши їх кількість.

У Лесі є 4 клітки. В кожній клітці живе по 2 кролики.

кроликів ☐ шт.

У Ігоря є 3 коробки з олівцями. У кожній коробці залишилося по 2 олівці.

олівців ☐ шт.

ПАРНІ ТА НЕПАРНІ ЧИСЛА

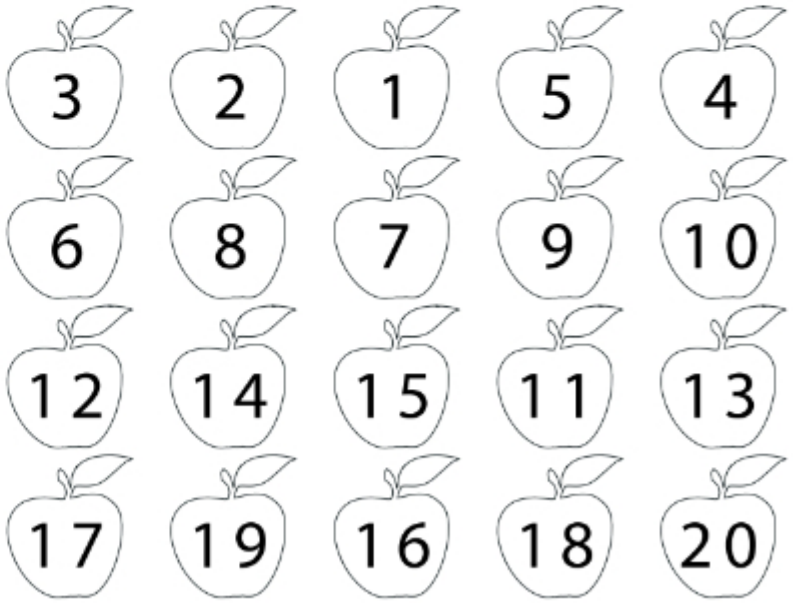

Усі непарні числа закінчуються на 1, 3, 5, 7, 9

Усі парні числа закінчуються на 0, 2, 4, 6, 8

1 Розфарбуй 🔴 кольором яблука з парними числами, а 🟢 — непарними.

ПОРІВНЯННЯ ЧИСЕЛ У МЕЖАХ 20

1 Розглянь пари чисел. Розмісти вгорі гойдалки менше число, а внизу — більше.

12 і 14

12 і 20

11 і 8

9 і 3

Завжди більше те число, у якого більше десятків

1 дес. 0 дес.

14 > 6

Якщо кількість десятків однакова, то більше те число, у якого більше одиниць

1 дес. 2 од. 1 дес. 4 од.

12 < 14

Числа з однаковою кількістю десятків і одиниць рівні

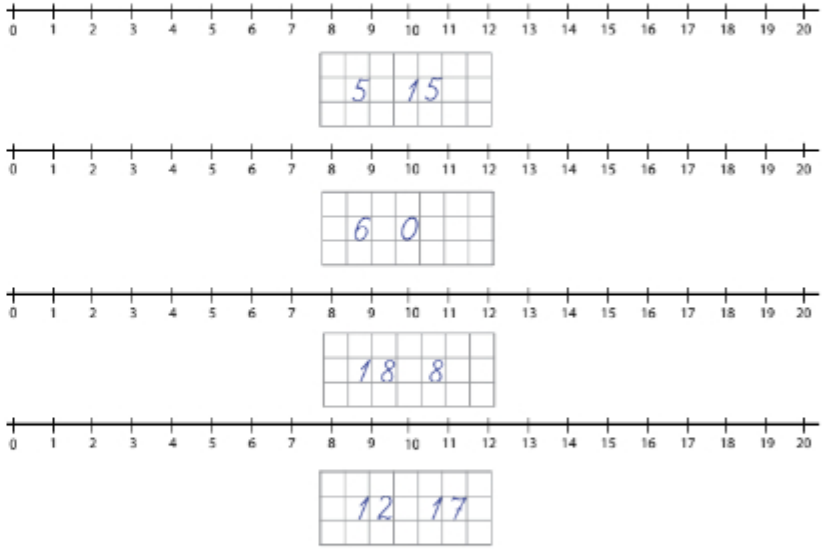
1 дес. 4 од. 1 дес. 4 од.

14 = 14

На числовій прямій число зліва завжди менше за число справа 9 < 14

1 Познач числа на числові прямій. Постав відповідний знак <, >.

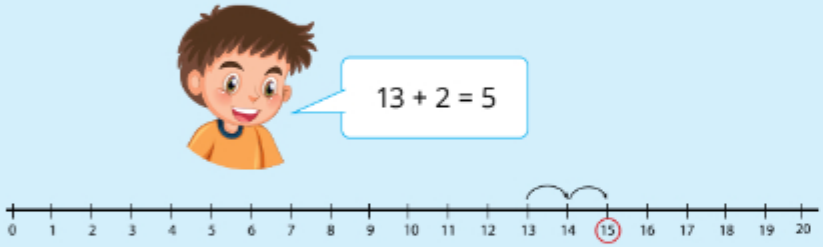
2 Познач будь-які 2 числа на числовій прямій. Запиши ці числа у клітинках відповідно до заданого знаку.

ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ЧИСЕЛ У МЕЖАХ 20 ЗА ДОПОМОГОЮ ЧИСЛОВОЇ ПРЯМОЇ

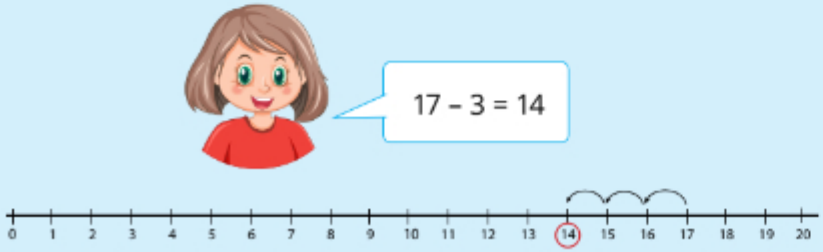
Для додавання:

- познач більший доданок на числовій прямій зліва;
- лічи вперед і намалюй стільки дужок, скільки одиниць у меншому доданку. Обведи суму.

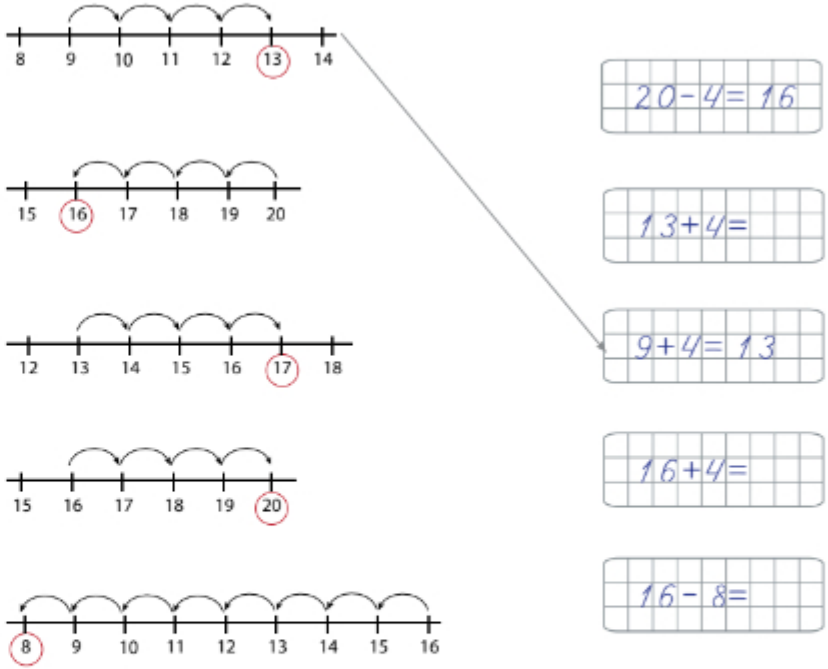

Для віднімання:

- познач більше число на числовій прямій справа;
- лічи назад і намалюй стільки дужок, скільки одиниць у меншому числі. Обведи різицю.

1 Установи відповідність між виразам і числовими прямими, що їх моделюють. Обчисли значення виразів.

2 Пограйте у гру «Числова пряма»: Для цього:

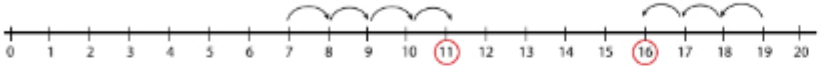
- перейдіть за QR-кодом і виготовіть числову пряму за зразком;
- об'єднайтеся в пари;
- придумайте свої вирази на додавання і віднімання в межах 20;
- запишіть вирази одне одного, змоделюйте та обчисліть їх.

tiny.cc/a6v3vz

3 Обчисли вирази за допомогою числової прямої.

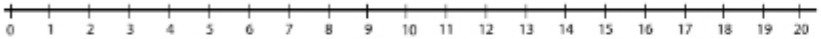
7 + 4 = 11

19 − 3 = 16

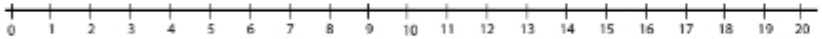
17 + 3 =

15 − 4 =

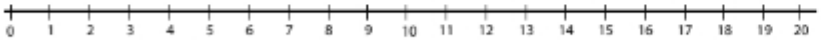
13 + 4 =

11 − 5 =

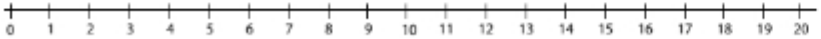
6 + 6 =

18 − 3 =

14 + 5 =

12 − 7 =

ГРА «ДОДАВАННЯ З ДЕСЯТКОВОЮ РАМКОЮ»

Вам знадобляться:

- **олівець та скріпка;**
- **кружечки з кольорового картону або інші дрібні предмети (по 10 кожного кольору).**

Кількість гравців

2

Як грати:

1. Домовтеся, хто грає першим.
2. Покрути Вовчок 1 і виклади на десяткових рамках два числа кружечками (предметами) різних кольорів.
3. Полічи всі кружечки (предмети), щоб дізнатися суму двох чисел.
4. На окремому аркуші паперу запиши відповідну рівність.
5. Передай хід. Гра закінчиться, коли ви обчислите усі вирази на вовчках.

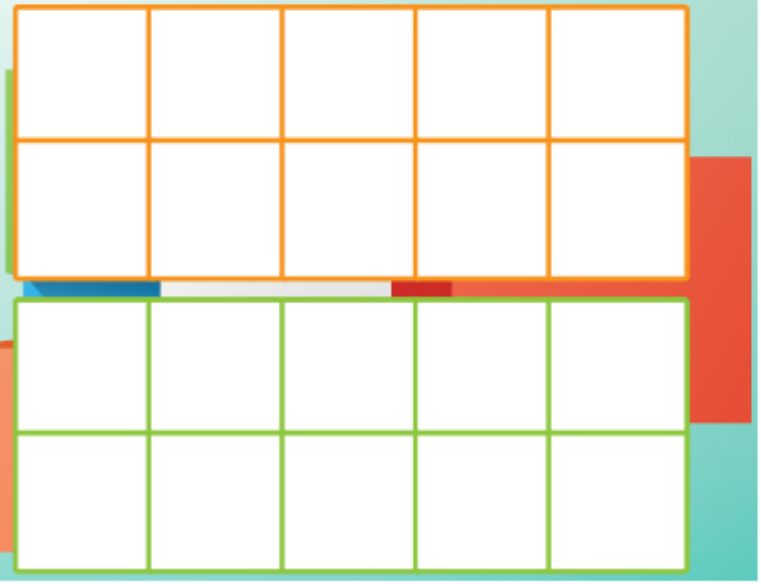

ВОВЧОК 1

ВОВЧОК 2

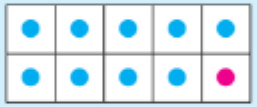

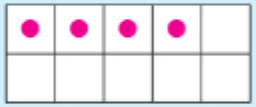
ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ДО 20 ЗА ДОПОМОГОЮ ДЕСЯТКОВИХ РАМОК

Щоб до 9 додати 5:

- намалюй в десятковій рамці 9 точок олівцем одного кольору і продовжи малювати 5 точок олівцем другого кольору.
- полічи, скільки всього вийшло точок.

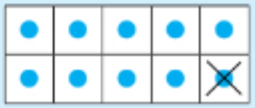

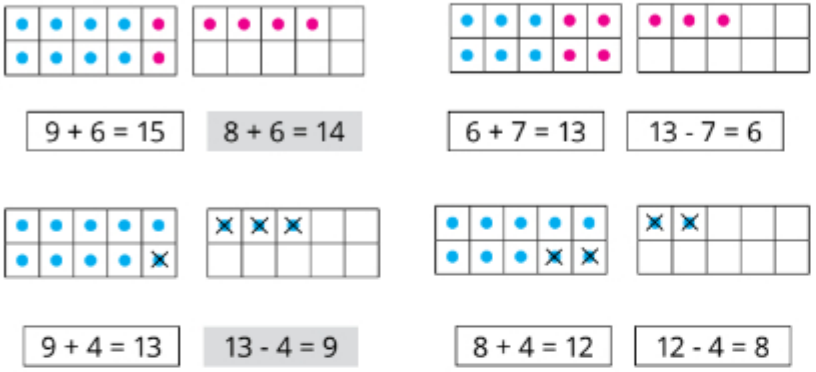
Щоб від 14 відняти 5:

- намалюй у десяткових рамках 14 точок;
- закресли 5 точок, починаючи з останньої;
- полічи, скільки точок залишилося незакресленими.

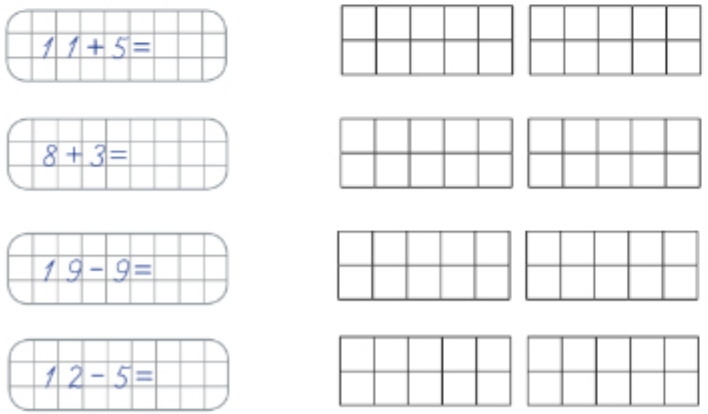
1 Зафарбуй рівність, яка відповідає моделі.

9 + 6 = 15 | 8 + 6 = 14 | 6 + 7 = 13 | 13 - 7 = 6

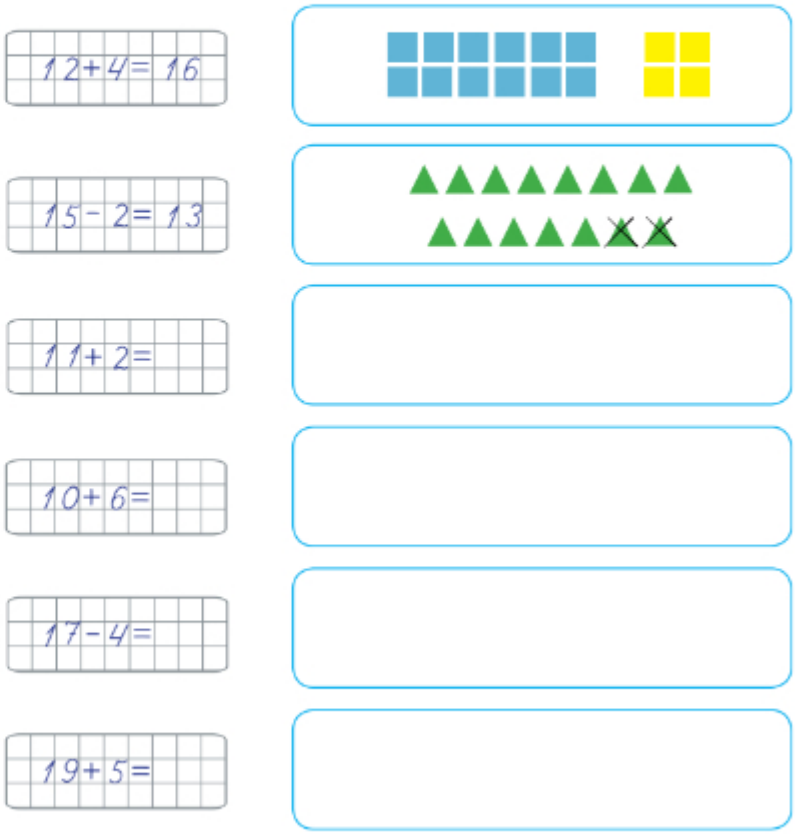
9 + 4 = 13 | 13 - 4 = 9 | 8 + 4 = 12 | 12 - 4 = 8

2 Змоделюй вираз і обчисли його.

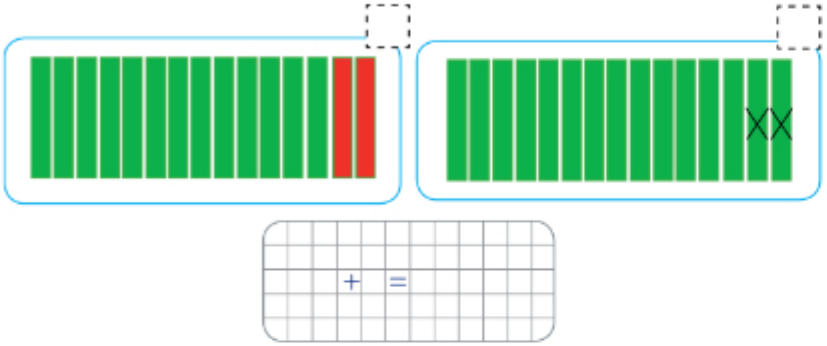
ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ЧИСЕЛ У МЕЖАХ 20 ЗА ДОПОМОГОЮ МАЛЮНКІВ

1 Змоделюй рівності за допомогою будь-яких малюнків і розв'яжи їх.

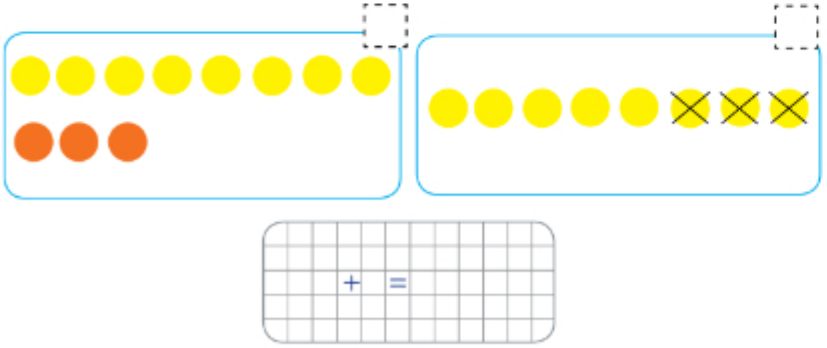
2 Підкресли ключові слова. Підбери малюнок до умови задачі і познач його ✓. Розв'яжи задачі.

На полиці стояло 13 книжок. Потім поставили ще 2. Скільки всього книжок на полиці?

Відповідь: всього ☐☐ книжок.

На тарілці лежало 16 пряників. Антон з'їв 3 пряники. Скільки пряників залишилося на тарілці?

Відповідь: залишилося ☐☐ пряників.

ЗАДАЧІ НА РІЗНИЦЕВЕ ПОРІВНЯННЯ

Задачі на різницеве порівняння містять ключові слова «на скільки більше» або «на скільки менше». Для їх розв'язання потрібно від більшого числа відняти менше.

Ось як виглядає модель задач на різницеве порівняння.

Ілля має 18 олівців, а Ліна — 10. На скільки більше олівців має Ілля, ніж Ліна?

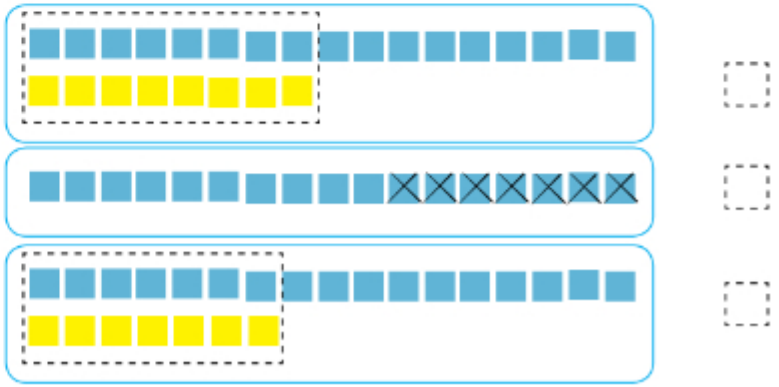
18 — 10 = 8

Відповідь: Ілля має на 8 олівців більше, ніж Ліна.

1 Познач ✓ малюнок, який підходить до умови задачі.

У Назара в колекції 17 машинок, а у Лізи — 7. На скільки менше машинок у Лізи, ніж у Назара?

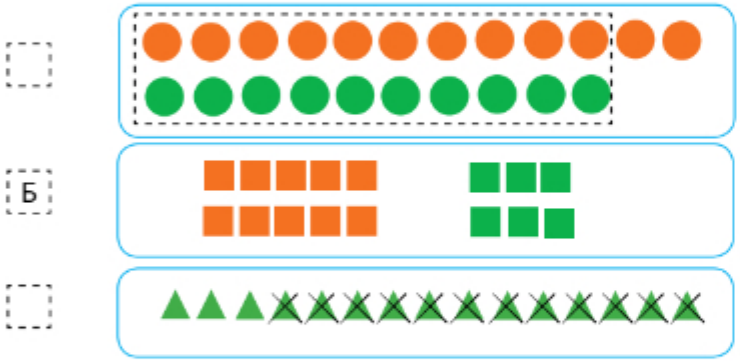

2 Добери малюнок до кожної задачі.

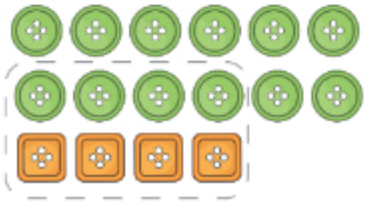
А. Женя забив 10 голів, а Яна — 12. На скільки більше голів забила Яна, ніж Женя?

Б. Славко побудував стіну з 10 кубиків, а потім додав ще 6. Скільки кубиків використав Славко?

В. Бабуся приготувала 15 налисників з сиром. За день родина з'їла 12 налисників. Скільки налисників залишилося?

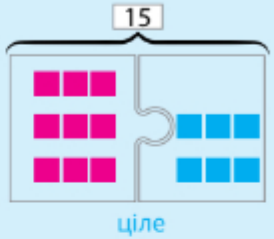

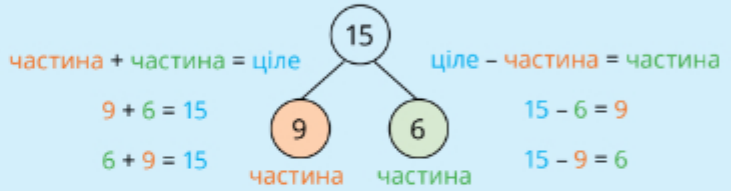
3 *Склади задачу за малюнком. Постав запитання: «На скільки менше?» Розфарбуй рівність, яка відповідає умові задачі.

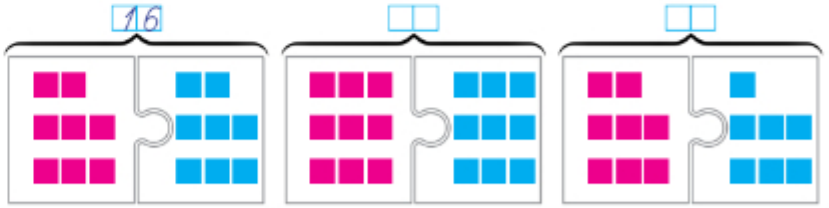
12 + 4 = 16	8 + 4 = 12
12 - 4 = 8	14 - 4 = 10

ЗНАХОДЖЕННЯ ЦІЛОГО І ЧАСТИНИ ЦІЛОГО

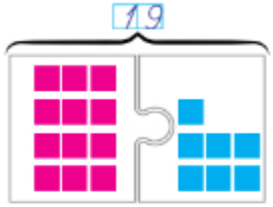

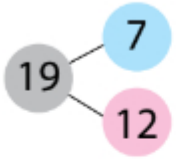
1 Знайди ціле і доповни модель. Зафарбуй вирази, що відповідають моделі.

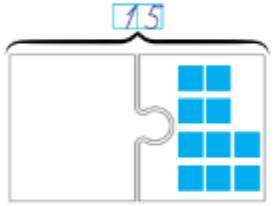
8 + 8 = 16	9 + 6 = 15	8 + 7 = 15
9 + 8 = 17	18 - 9 = 9	15 - 7 = 8
16 - 8 = 8	9 + 9 = 18	16 - 8 = 8

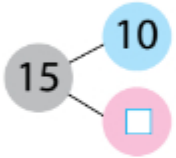
2 Доповни моделі. Запиши рівності на віднімання і додавання.

19 − 7 = 12
12 + 7 = 19

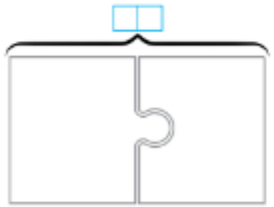

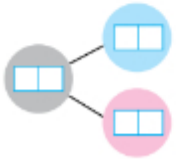

− =
+ =

3 Створи моделі відповідно до умови задачі. Запиши рівність на віднімання, яка допоможе розв'язати задачу. Перевір себе за допомогою рівності на додавання.

У 1-В класі вчиться 20 дітей. 11 хлопчиків, а решта — дівчатка. Скільки дівчаток вчиться у 1-В класі?

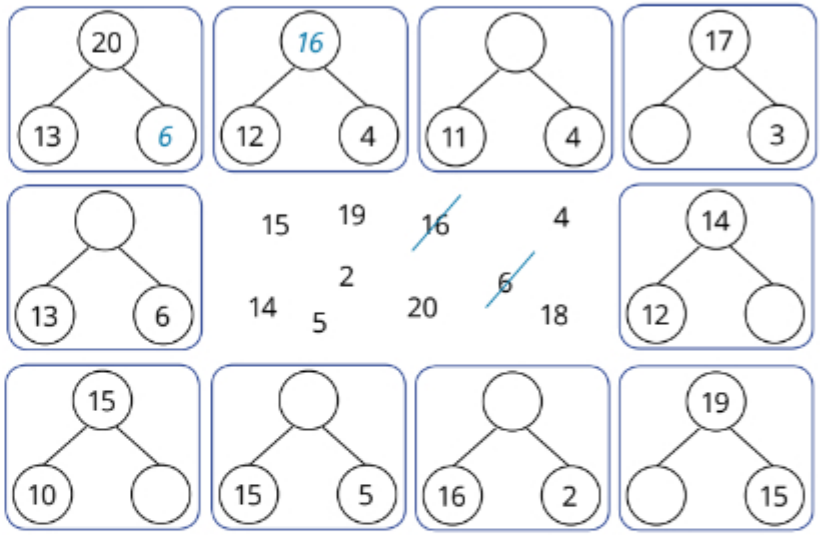

− =
+ =

Відповідь: у 1-В класі вчиться □ дівчаток.

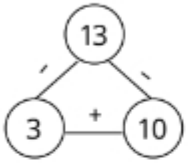
4 * Заповни порожні кружечки. Для цього запиши вирази і обчисли їх значення зручним для тебе способом (десяткові рамки, числова пряма, малюнки, моделі).

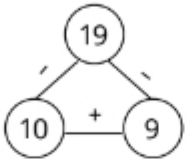
20 − 13 = 6
12 + 4 = 16

ПРАКТИКУМ ДОДАВАННЯ ТА ВІДНІМАННЯ У МЕЖАХ 20

1 Склади сімейство рівностей із заданими числами.

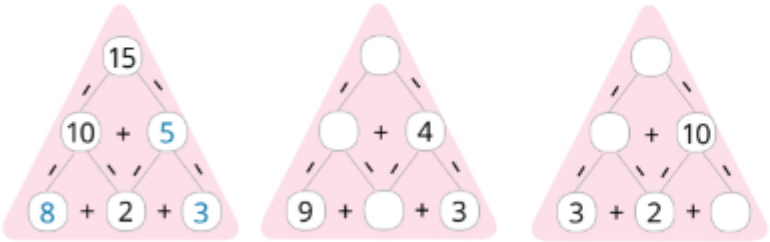

3 + 10 = 13
10 + 3 = 13
13 − 10 = 3
13 − 3 = 10

\+ =
\+ =
− =
− =

2 * Розв'яжи ребуси з числовими пірамідами.

15 − 10 = 5
10 − 2 = 8
5 − 2 = 3

ТЕСТ ЗА ТЕМОЮ

1 Познач ✓ назву числа 14.

○ чотирнадцять ○ двадцять ○ сімнадцять

2 Познач ✓ число, яке складається з одного десятка та семи одиниць.

○ 11 ○ 7 ○ 17 ○ 1

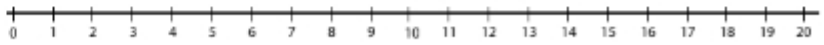
3 Настя лічить у зворотньому порядку. Вона назвала число 15. Познач ✓ число, яке Настя назве наступним.

○ 16 ○ 18 ○ 14 ○ 13

4 Ярослав лічить двійками у прямому порядку. Він назвав число 12. Познач ✓ число, яке Ярослав назве наступним.

○ 10 ○ 14 ○ 13 ○ 11

5 Порівняй числа 13 і 10 за допомогою числової прямої. Познач ✓ правильні вирази.

○ 10 < 13 ○ 13 < 10 ○ 13 > 10 ○ 13 = 10

6 На тарілці лежало 14 тістечок. 2 тістечка з'їла Марина. Познач ✓, скільки тістечок залишилося на тарілці.

- ◯ 14
- ◯ 2
- ◯ 12

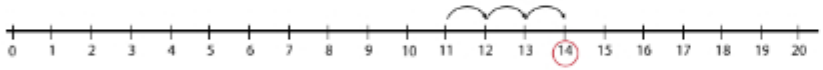

7 Антін змоделював рівність. Познач ✓ її.

- ◯ 16 – 4 = 12
- ◯ 12 + 4 = 16
- ◯ 16 – 0 = 16

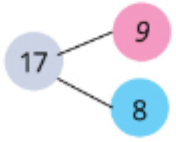
8 Зафарбуй рівність, зображену на числовій прямій.

20 – 4 = 16	19 – 4 = 15	11 + 3 = 14	12 + 4 = 16

9 Познач ✓ рівність, яка доповнить це сімейство рівностей.

9 + 8 = 17
8 + 9 = 17
17 – 8 = 9

- ◯ 8 + 9 = 17
- ◯ 17 – 9 = 8
- ◯ 17 – 8 = 9

ОЦІНЮЮ СВОЇ ДОСЯГНЕННЯ

Результат 1. ☆☆☆

Я вмію читати і писати числа до 20.

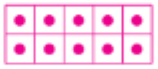
10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

1 Марина лічить вголос: «Одинадцять, дванадцять, тринадцять». Напиши числа, які назвала Марина.

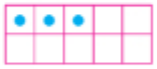
Результат 2. ☆☆☆

Я умію визначати розряди чисел у межах 20.

Двоцифрові числа складаються з десятків та одиниць.

1 дес. → 13 ← 3 од.

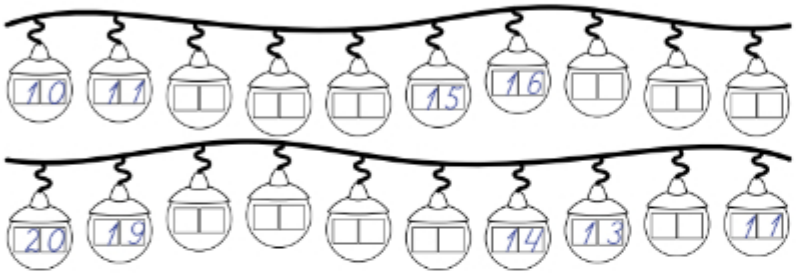
2 Установи відповідність.

Один десяток і дві одиниці	Один десяток і чотири одиниці	Один десяток і сім одиниць
17	12	14

Результат 3. ☆☆☆

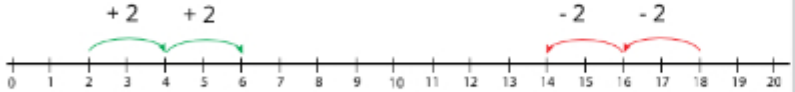
Я вмію лічити у межах 20 у прямому і зворотньому порядку.

3 Напиши пропущені числа.

Результат 4. ☆☆☆

Я вмію лічити двійками у межах 20 у прямому і зворотньому порядку.

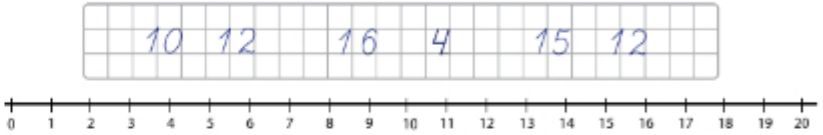
4 Полічи рукавички двійками. Напиши пропущені числа.

Результат 5. ☆☆☆

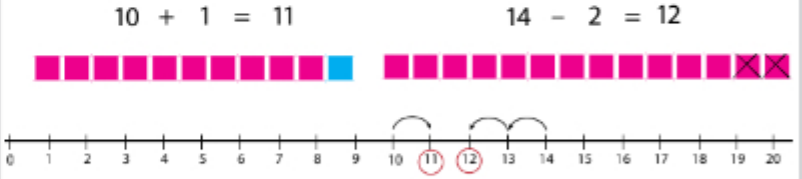
Я вмію порівнювати числа до 20 за допомогою числової прямої та порівнюючи кількість десятків та одиниць.

5 Порівняй числа. Напиши відповідний знак <, >.

Результат 6. ☆☆☆

Я вмію виконувати операції з числами в межах 20 за допомогою малюнків, моделей і числової прямої.

6 Розглянь малюнок і напиши рівність.

ЛІЧБА В МЕЖАХ 100

У цій темі ти навчишся:

- утворювати двоцифрові числа за допомогою десятків і одиниць;
- моделювати і порівнювати двоцифрові числа;
- читати і писати числа до 100;
- лічити в прямому і зворотньому порядку двійками, п'ятірками, десятками в межах 100.

Математичний словник:

- таблиця чисел першої сотні;
- лічба п'ятірками;
- лічба десятками.

ГРА «НАЗВИ ЧИСЛО»

Вам знадобляться:

- **2 фішки;**
- **ігровий кубик.**

Кількість гравців

2

Як грати:

1. Домовтеся, хто гратиме першим.
2. Кинь кубик, зроби хід і назви число, зображене на клітинці.
3. Якщо не можеш правильно назвати число, повернися на попередню позицію.
4. Передай хід.
5. Гра продовжується, доки один з вас не досягне фінішу.

ДЕСЯТКИ ТА ОДИНИЦІ

2 десятки і 3 одиниці утворюють число 23

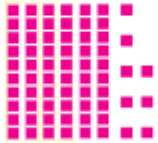
2 дес. і 3 од.

1 Полічи десятки та одиниці. Напиши число, яке утворилося.

☐ дес. і ☐ од. утворюють число ☐☐

☐ дес. і ☐ од. утворюють число ☐☐

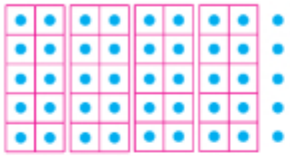

☐ дес. і ☐ од. утворюють число ☐☐

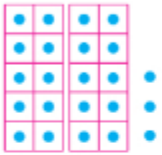

☐ дес. і ☐ од. утворюють число ☐☐

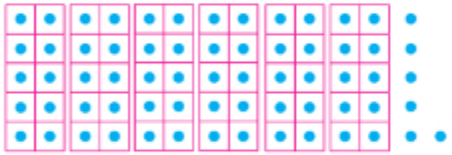
2 Полічи десятки та одиниці. Запиши число.

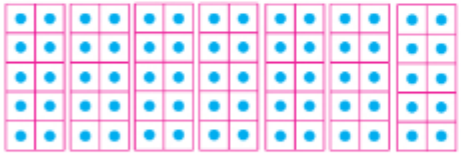
4 дес. і 5 од. — 45

□ дес. і □ од. — □□

□ дес. і □ од. — □□

□ дес. і □ од. — □□

3 Виконай завдання за зразком.

2 дес. і 9 од. — 29

3 дес. і 6 од. — □□

3 дес. і 8 од. — □□

6 дес. і 3 од. — □□

9 дес. і 2 од. — □□

7 дес. і 5 од. — □□

Абак — це стародавня рахівниця. Дес. — це стовпчик з десятками, Од. — це стовпчик з одиницями.

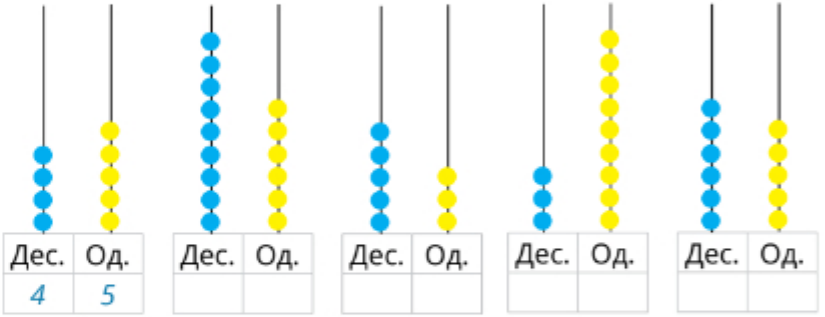

Дес.	Од.
2	3

2 десятки + 3 одиниці

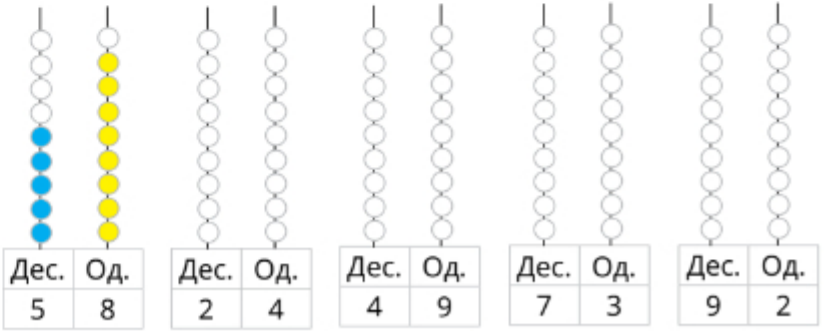
20 + 3 = 23

4 Полічи десятки та одиниці. Запиши число.

Дес.	Од.	Дес.	Од.	Дес.	Од.	Дес.	Од.	Дес.	Од.
4	5								

5 Розфарбуй відповідну кількість кульок.

Дес.	Од.	Дес.	Од.	Дес.	Од.	Дес.	Од.	Дес.	Од.
5	8	2	4	4	9	7	3	9	2

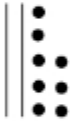
МОДЕЛЮВАННЯ ДВОЦИФРОВИХ ЧИСЕЛ

44

Ти можеш самостійно моделювати двоцифрові числа.
Позначай десятки суцільною довгою лінією, а одиниці — точками.

1 Змоделюй задані числа.

28 	35
56	88
47	92

2 Діти на пляжі зібрали та посортували мушлі. Полічи і запиши, скільки мушель кожного виду зібрали діти. Створи модель цього числа.

2 дес. і 5 од.
Всього 25 мушель

дес. і од.
Всього мушель

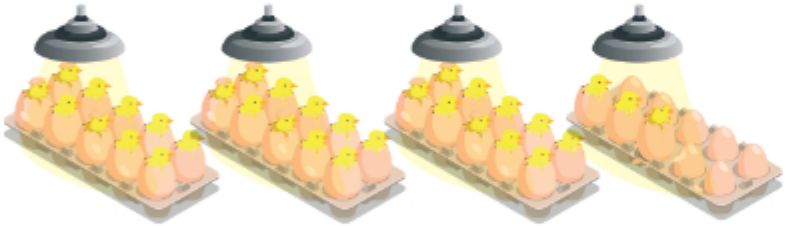
дес. і од.
Всього мушель

3 Ліза придбала 3 упаковки повітряних кульок по 10 штук у пачці та 6 повітряних кульок окремо. Напиши, скільки десятків та одиниць повітряних кульок є у Лізи. Скільки повітряних кульок є у неї загалом?

3 дес. і 6 од. — 36 кульок

4 У чотирьох інкубаторах вилупилося по 10 курчат, а в одному 3. Напиши, скільки десятків та одиниць курчат вилупилося. Скільки курчат вилупилося загалом?

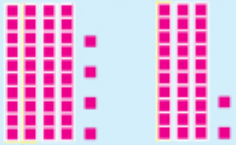
□ дес. і □ од. — □□ курчат

5 На столі стоїть 25 упаковок соку. Познач ✓ модель, яка показує, скільки упаковок соку є на столі.

○ 5 дес. і 2 од. ○ 2 дес. і 5 од. ○ 3 дес. і 5 од.

ПОРІВНЯННЯ ЧИСЕЛ У МЕЖАХ 100

Завжди більше те число, в якого більше десятків

4 дес. 3 дес.

44 > 32

Якщо кількість десятків однакова, то більше те число, в якого більше одиниць

3 дес. 2 од. 3 дес. 8 од.

32 < 38

Числа з однаковою кількістю десятків і одиниць рівні

2 дес. 4 од. 2 дес. 4 од.

24 = 24

1 Порівняй числа і постав відповідний знак <, >, =.

16 ○ 26

32 ○ 27

41 ○ 41

55 ○ 35

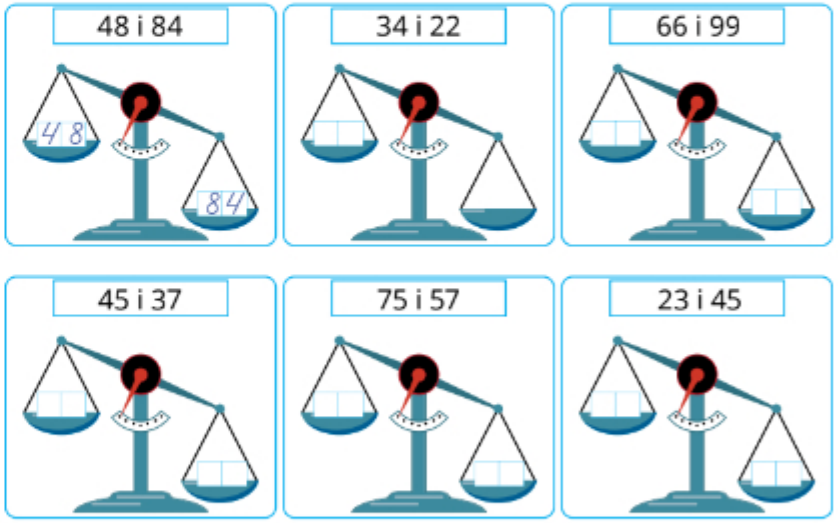
2 Змоделюй і порівняй числа. Обведи відповідний знак <, >, =.

36	< > =	52		27	< > =	27	
14	< > =	41		66	< > =	33	
36	< > =	22		48	< > =	49	
59	< > =	95		86	< > =	68	

3 Порівняй числа. Постав відповідний знак <, >, =.

51 60	15 15	44 38
12 10	27 85	21 65
37 74	65 49	91 91

4 Розглянь пари чисел. Розмісти на вищій шальці терезів менше число, а на нижчій — більше.

5 Катя зібрала букет із більше, ніж 25 квітів. Познач ✓, скільки квіток може бути у букеті.

☐ 24 ☐ 27 ☐ 5 ☐ 20

НАПИСАННЯ Й ЧИТАННЯ ЧИСЕЛ У МЕЖАХ 100

1 Прочитай назву і напиши число. Напиши, зі скількох десятків і одиниць воно складається.

Назва числа	Число	Дес.	Од.
ДВАДЦЯТЬ П'ЯТЬ	25	2	5
СОРОК ЧОТИРИ	☐☐	☐	☐
ВІСІМДЕСЯТ ДВА	☐☐	☐	☐
ТРИДЦЯТЬ ШІСТЬ	☐☐	☐	☐
ШІСТДЕСЯТ ЧОТИРИ	☐☐	☐	☐
П'ЯТДЕСЯТ ТРИ	☐☐	☐	☐
ДЕВ'ЯНОСТО ДВА	☐☐	☐	☐
СІМДЕСЯТ ШІСТЬ	☐☐	☐	☐
ТРИДЦЯТЬ ТРИ	☐☐	☐	☐
СОРОК ВІСІМ	☐☐	☐	☐
ДВАДЦЯТЬ ВІСІМ	☐☐	☐	☐
СІМДЕСЯТ ДВА	☐☐	☐	☐

2 Знайди і розфарбуй назви чисел.

~~СОРОК ЧОТИРИ~~, СІМДЕСЯТ ЧОТИРИ, ДВАДЦЯТЬ ВІСІМ, ШІСТДЕСЯТ ОДИН, ТРИДЦЯТЬ ТРИ, ВІСІМДЕСЯТ ШІСТЬ, СОРОК ДВА, ВІСІМДЕСЯТ ВІСІМ, ТРИДЦЯТЬ ОДИН, ДВАДЦЯТЬ ДВА.

Д		С	О	Р	О	К		Ч	О	Т	И	Р	И		О
Д	В	А	Д	Ц	Я	Т	Ь		В	І	С	І	М		Р
В		Т	Р	И	Д	Ц	Я	Т	Ь		Т	Р	И		И
А	Н		С	О	Р	О	К		Д	В	А		П	П	Ж
В	І	С	І	М	Д	Е	С	Я	Т		С	І	М		Л
Й		Д	В	А	Д	Ц	Я	Т	Ь		Д	В	А		О
	С	І	М	Д	Е	С	Я	Т		Ч	О	Т	И	Р	И
Ш	І	С	Т	Д	Е	С	Я	Т		О	Д	И	Н		Д
В	І	С	І	М	Д	Е	С	Я	Т		Ш	І	С	Т	Ь
М		Т	Р	И	Д	Ц	Я	Т	Ь		О	Д	И	Н	

ГРА «ТАБЛИЦЯ ЧИСЕЛ ПЕРШОЇ СОТНІ»

Вам знадобляться:

- **2 фішки;**
- **гральний кубик.**

Кількість гравців

2

Як грати:

1. Поставте свої фішки на цифру 1. Домовтеся, хто починає гру.
2. Кинь кубик і зроби хід. Далі знайди число, яке на 10 більше й перестав фішку на це число.
3. Передай хід.
4. Коли хтось досягне числа 100, продовжіть рухатися у зворотньому порядку, шукаючи число, яке на 10 менше.
5. Виграє той/та, хто першим/першою дістанеться 1.

ТАБЛИЦЯ ЧИСЕЛ ПЕРШОЇ СОТНІ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

ТАБЛИЦЯ ЧИСЕЛ ПЕРШОЇ СОТНІ

У таблиці чисел першої сотні існують певні закономірності

Перше число у кожному рядку завжди закінчується на 1, а останнє число — завжди закінчується на 0

61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90

1 Допоможи Назару заповнити фрагменти таблиці першої сотні.

10 менше

1 менше | 48 | 1 більше

57 | 58 | 59

68

10 більше

	45	

	29	

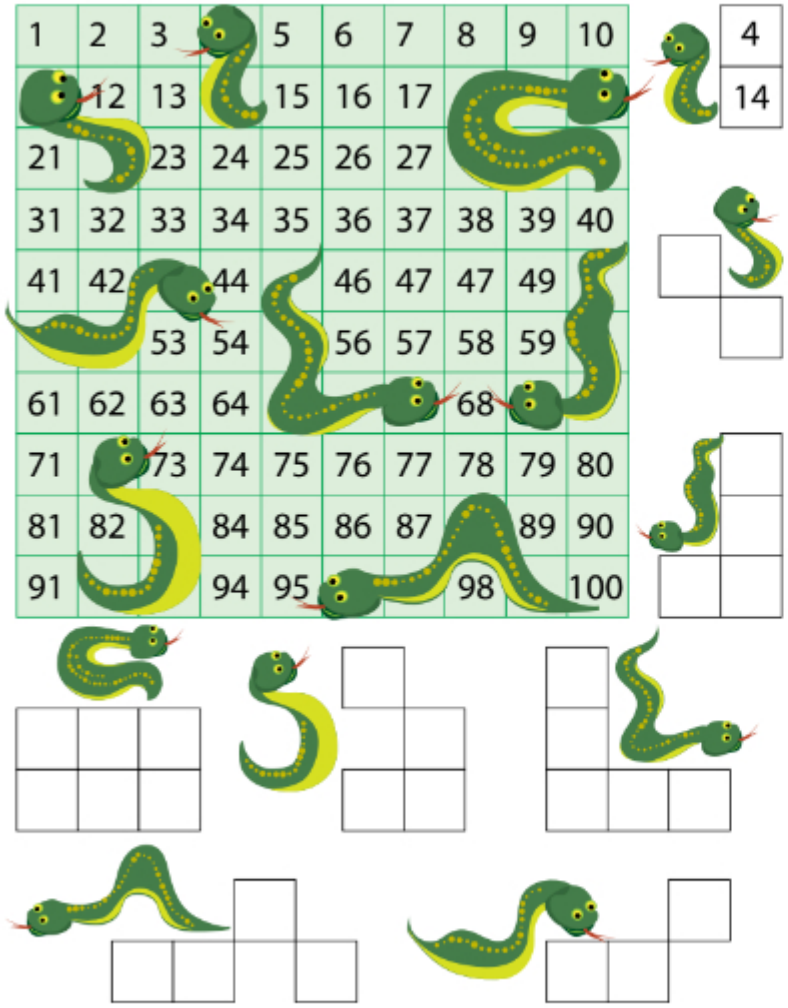
	44	

	82	

	73	

	57	

2 * Напиши числа, які заховали змійки.

3 Назар лічить до 100 у прямому порядку. Він долічив до 70. Напиши, які наступні 5 чисел має назвати Назар.

70 ☐☐ ☐☐ ☐☐ ☐☐ ☐☐

4 Катя лічить від 100 у зворотньому порядку. Вона долічила до 37. Напиши, які наступні 5 чисел має назвати Катя.

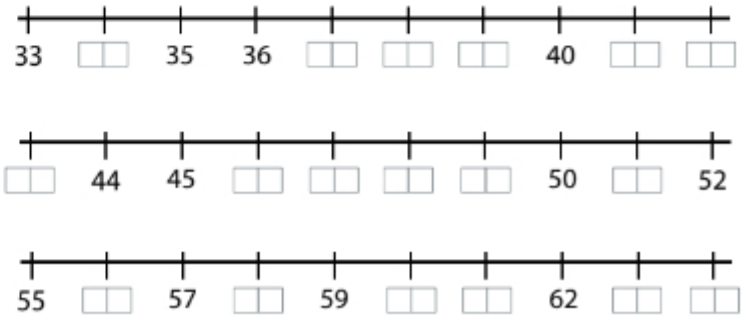

☐☐ ☐☐ ☐☐ ☐☐ ☐☐ 37

5 Ніка лічить свою колекцію фішок. Вона долічила до 43. Познач ✓, яке наступне число назве Ніка.

○ 42 ○ 48 ○ 44 ○ 46

6 Заповни пропуски на числовій прямій.

7 * Напиши числа у порядку зростання й прочитай зашифроване слово.

33	30	29	31	32
А	А	П	Н	Д

49	48	52	51	50
А	З	Ь	Ц	Є

29 30

ПА

8 * Напиши числа у порядку спадання й прочитай зашифроване слово.

75	76	78	77	74
П	В	М	А	А

46	48	50	49	47
А	Б	З	Е	Р

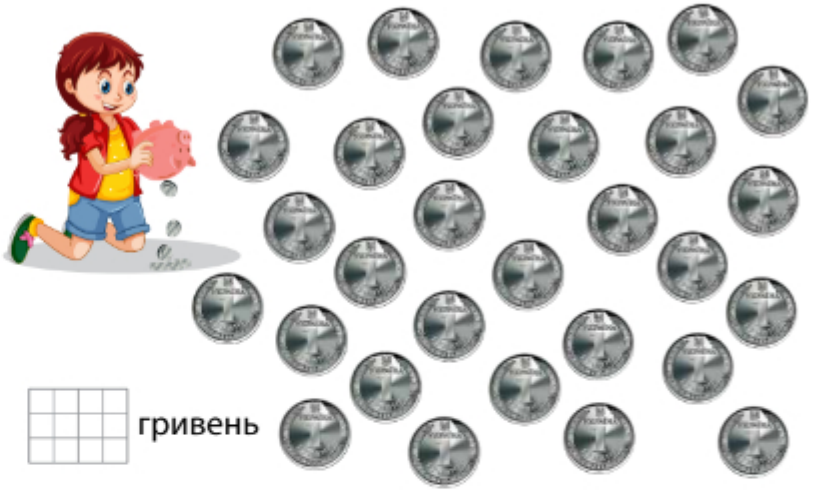
78 77

МА

9 Запиши числа, починаючи із найменшого.

10 Аліса відкрила свою скарбнички. Обведи десятки, полічи і запиши, скільки грошей зібрала дівчинка.

гривень

11 З'єднай кожного равлика з листочком, на якому є число на 1 більше.

12 З'єднай кожну білочку з жолудем, на якому є число на 1 менше.

19 * Діти їдуть поїздом до Львова. Напиши, де вони сидять, якщо:

Номер місця Насті на 1 більше, ніж число 74 — ☐☐.

Злата сидить перед Настею на ☐☐ місці.

Номер місця Артема на 1 менше за число 69. У нього — ☐☐ місце.

Аріна сидить праворуч від Артема на ☐☐ місці.

Нестор сидить між 47 і 49 місцями. У нього — ☐☐ місце.

Вероніка сидить ліворуч від Нестора ☐☐ місці.

Олег сидить за Веронікою на ☐☐ місці.

1	2		3	4
5	6	7	8	9
10	11	12	13	14
15	16	17	18	19
20	21	22	23	24
25	26	27	28	29
30	31	32	33	34
35	36	37	38	39
40	41	42	43	44
45	46	47	48	49
50	51	52	53	54
55	56	57	58	59
60	61	62	63	64
65	66	67	68	69
70	71	72	73	74
75	76	77	78	79
80	81	82	83	84

ЛІЧБА ДВІЙКАМИ, П'ЯТІРКАМИ І ДЕСЯТКАМИ В МЕЖАХ 100

Лічба п'ятірками

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	17	18	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40

5, 10, 15, ...

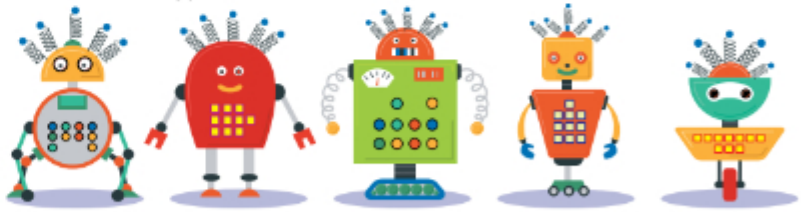
Лічба десятками

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	17	18	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40

10, 20, 30, ...

1 Полічи очі ро́ботів двійками, антени — п'ятірками, а кнопки — десятками.

Очі	2, 4,
Антени	5,
Кнопки	10,

2 Діти 1-А, 1-Б і 1-В класу залишили відбитки долоньок на ватмані. Полічи пальці п'ятірками і запиши число.

1-А клас 30

1-Б клас

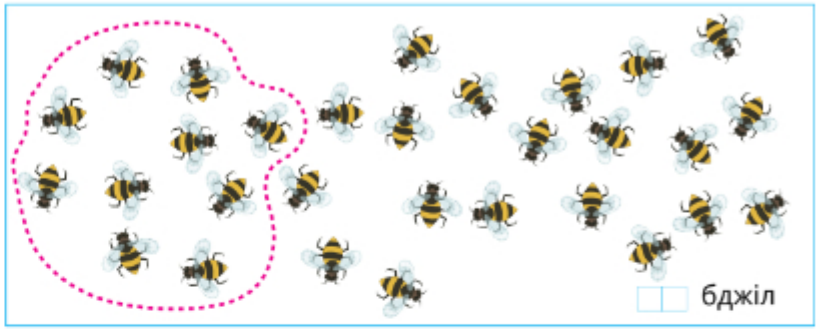

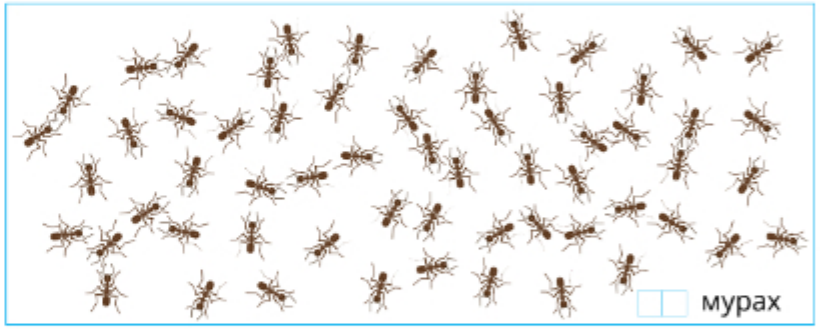
1-В клас

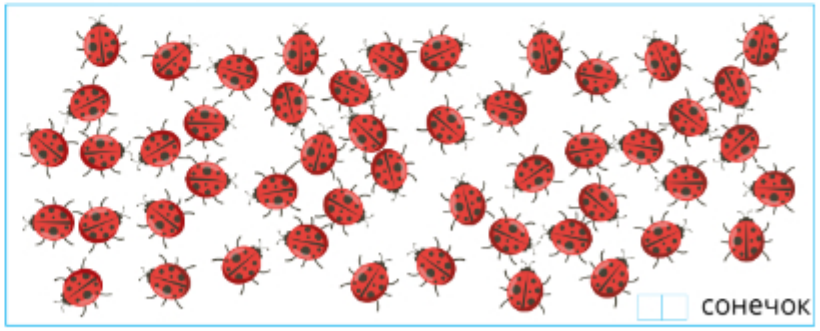

3 Виріжте з кольорового паперу свої долоньки і створіть таку ж аплікацію для свого класу.

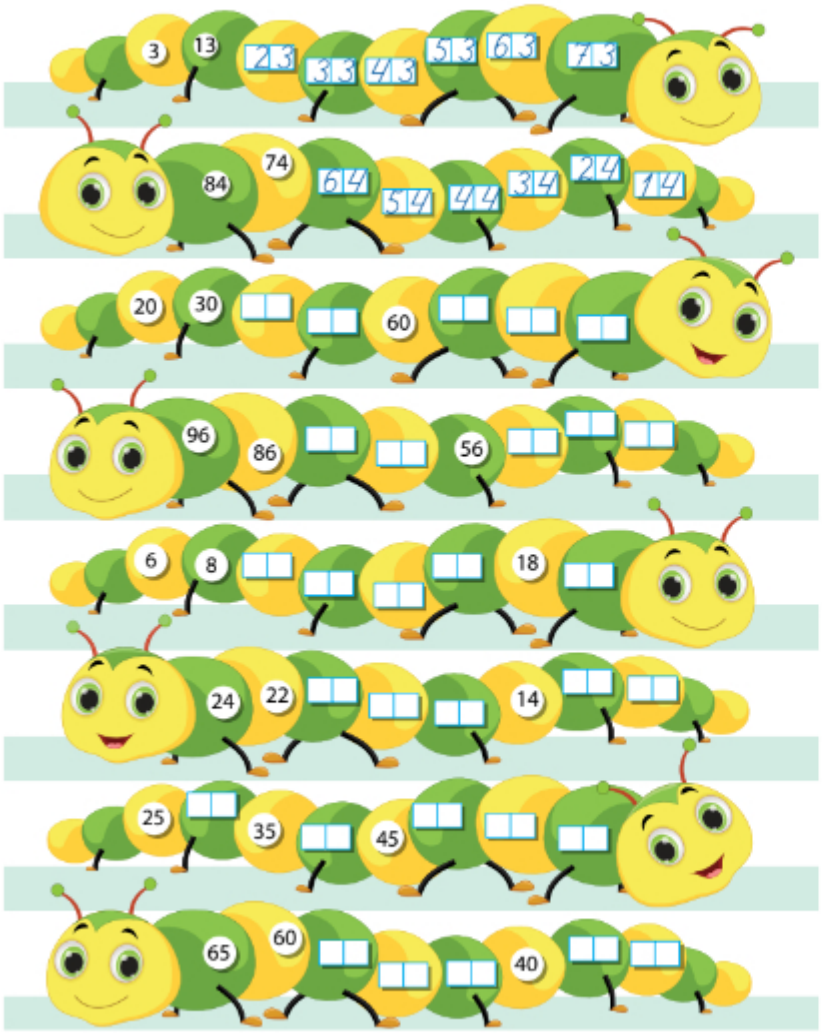
4 Полічи десятки й запиши загальну кількість комах.

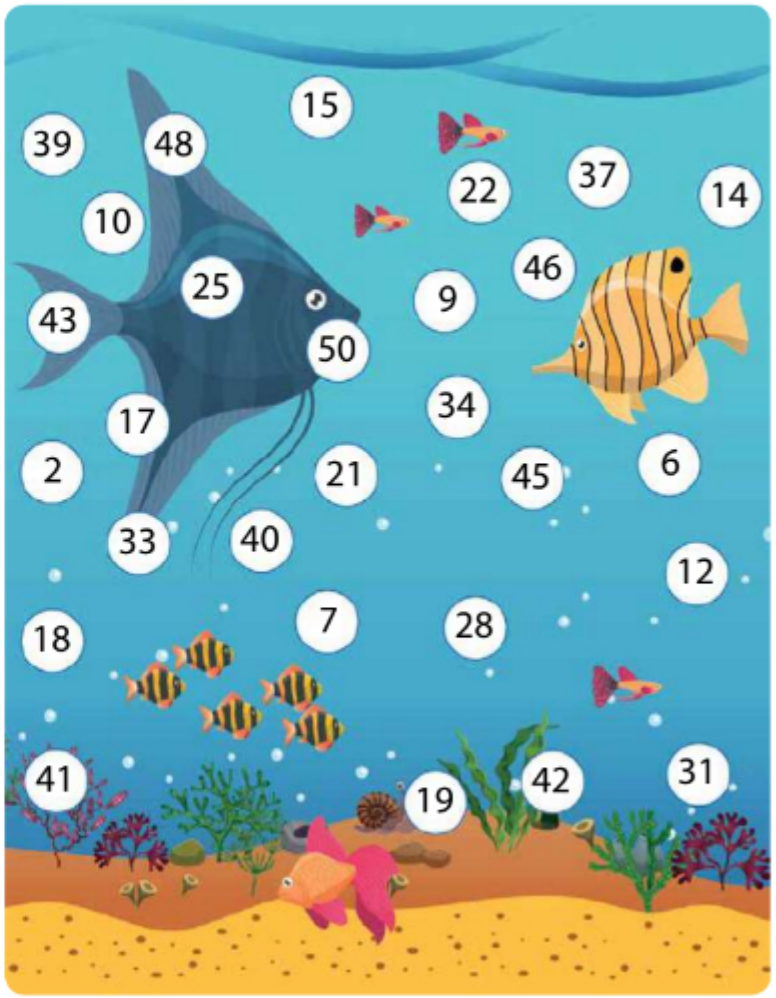

5 *Знайди закономірність і напиши пропущені числа.

6 Розфарбуй кольором бульбашки з парними числами, а — непарними.

ТЕСТ ЗА ТЕМОЮ

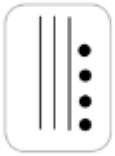
1 Познач ✓ модель числа 48.

2 Познач ✓ число, яке складається з п'яти десятків та чотирьох одиниць.

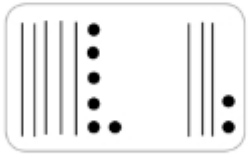
○ 45 ○ 5 ○ 4 ○ 54

3 Мар'ян змоделював двоцифрове число. Познач ✓ число, яке змоделював хлопчик.

○ 43 ○ 44 ○ 34 ○ 33

4 Емма змоделювала числа для порівняння. Познач ✓ правильний запис.

○ 56 = 32 ○ 56 < 32 ○ 56 > 32

5 Познач ✓ назву числа 63.

○ тридцять три ○ шістдесят три ○ дев'яносто три

6 Діана лічить у прямому порядку. Вона назвала число 56. Познач ✓ число, яке вона назве наступним.

○ 55 ○ 65 ○ 57 ○ 67

7 Данило заповнює фрагмент таблиці чисел першої сотні. Познач ✓ число, яке він має вписати у порожній квадрат.

	26	
35	36	37

○ 46 ○ 56 ○ 37 ○ 36

8 Надія лічить у зворотньому порядку. Познач ✓ число, яке дівчинка назве наступним.

?	61	62	63	64	65

○ 50 ○ 60 ○ 40 ○ 30

9 Сергій лічить десятками у зворотньому порядку. Він назвав число 41. Познач ✓ число, яке хлопчик назве наступним.

○ 23 ○ 22 ○ 41 ○ 32

10 Полічи п'ятірками. Познач ✓, скільки всього променів у морських зірок.

○ 9 ○ 40 ○ 45 ○ 50

ОЦІНЮЮ СВОЇ ДОСЯГНЕННЯ

Результат 1. ☆☆☆

Я вмію записувати двоцифрові числа за допомогою моделей десятків і одиниць.

3 дес. і 5 од. = 35

1 Напиши числа, які утворяться із заданої кількості десятків і одиниць.

2 дес. і 3 од. — ☐☐ 6 дес. і 4 од. — ☐☐

Результат 2. ☆☆☆

Я умію моделювати двоцифрові числа.

Десятки позначають суцільною довгою лінією, а одиниці — точками.

33

2 Змоделюй задані числа.

22	38	61

Результат 3. ☆☆☆

Я вмію порівнювати двоцифрові числа.

3 Порівняй числа за допомогою моделей. Напиши відповідний знак <, >.

22 ◯ 25 41 ◯ 34

Результат 4. ☆☆☆

Я вмію читати і писати двоцифрові числа.

4 Установи відповідність.

п'ятдесят три	82
сорок чотири	53
вісімдесят два	44
тридцять три	71
сімдесят один	33

Результат 5. ☆☆☆

Я вмію лічити у прямому і зворотньому порядку в межах 100.

прямий порядок →

61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90

← зворотній порядок

5 Полічи у прямому порядку й запиши пропущені числа.

71 □□ □□ □□ □□ □□

6 Полічи у зворотньому порядку й запиши пропущені числа.

□□ □□ □□ □□ □□ 89

Результат 6. ☆☆☆

Я знаю закономірності таблиці чисел першої сотні.

	−10	
−1	25	+1
34	35	36
	45	
	+10	

7 Запиши числа в порожніх клітинках.

	47	

Результат 7. ☆☆☆

Я вмію лічити двійками, п'ятірками і десятками у межах 100.

8 Полічи п'ятірками, скільки кнопок у ро́ботів □□.

